

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

Téma: **Příčiny a důsledky extremismu v České republice**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vít Nový

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kučera, Ph.D.

Datum odevzdání práce: 22.5.2007

ABSTRACT

Causes and consequences of extremism in Czech republic

Extremism is an underestimated threat of democratic system in these days. The majority of people are not aware of ideas of separate extremists groups and they can not evaluate possible menace. The statistics dealing with extremism made by Police of the Czech Republic show gradual but continuous growth of members of extremists groups. It is a question, which prediction for the progress of extremism will be correct and whether the extremism in the Czech Republic will stay in his latent form.

The big difficulty of this problem is a definition of extremism. This term is not involved in the penalty law, because it is a term of politics science. Extremism is generally known as a terrorism or more precisely as an Islamic terrorism.

The issue of this bachelor thesis is extremism in his basic form. So the main aim is to notify the situation of extremism in the Czech Republic, especially in Trhové Sviny, the basic illegal activities of extremist groups, delinquent behaviour and possible threats of extremism for society. Moreover it describes attitudes of the citizens of Trhové Sviny, their knowledge in this sphere and it points out a possible prevention of aggression.

In the practical part of this bachelor thesis I have found out that the majority of asked people are afraid of extremism, in spite of the fact that they don't notice any extremists groups or their activities in their neighbourhood. It is interesting, that the right-form extremism is considered as a more dangerous form.

The solution of the extremism is very complicated and it needs complex and systematic changes. One step for improving the situation could be greater preventive activities in basic schools. Next step could be the creation of project, which would specialize on free-time activities of children and adults and it could be also used as a control element of potential extremists.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Příčiny a důsledky extremismu v České republice vypracoval samostatně a použil jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

Souhlasím s použitím práce k vědeckým účelům.

V Českých Budějovicích dne

Podpis

Poděkování:

Touto cestou bych chtěl vyjádřit poděkování panu JUDr. Milanovi Kučerovi Csc., vedoucímu mé bakalářské práce, za pomoc a spoustu odborných rad při jejím vytváření. Jeho připomínky byly vždy věcné a odborné a bylo mi ctí pracovat pod jeho dohledem.

Dále bych rád poděkoval kolektivu PČR SJČK České Budějovice, jmenovitě paní kpt. Ing. Lence Vildmanové a kpt. Milanu Hronovi, kteří mi poskytli velké množství materiálů a spoustu profesionálních rad.

Vít Nový, květen 2007

OSNOVA

ÚVOD.....	7
1. SOUČASNÝ STAV.....	9
1.1 Vysvětlení základních pojmů.....	9
1.1.1 Pojmy také související	11
1.2 Základní charakteristika vývoje pravicového extremismu a radikalismu v ČR	13
1.3 Stručná historie levicově orientované extremistické scény	14
1.4 Typy extremistických aktivit	16
1.5 Přehled extremistických skupin v ČR, jejich ideologie a cíle	16
1.5.1 Pravicový extremismus.....	17
1.5.2 Levicový extremismus.....	29
1.6 Symbolika extremistických skupin.....	38
1.6.1 Symboly používané pravicovými extremisty	38
1.6.2 Symboly používané levicovými extremisty.....	41
1.7 Legislativní rámec.....	41
1.7.1 Trestný čin násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci ..	42
1.7.2 Trestný čin hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	42
1.7.3 Trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	43
1.7.4 Trestný čin ublížení na zdraví (ublížení na zdraví – těžká újma).....	43
1.7.5 Trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka.....	44
1.7.6 Další trestné činy	45
1.7.7 Přestupky	45

1.8 Přehled trestné činnosti páchané členy extremistických skupin	46
1.9 Oblast prevence a zabezpečení problematiky extremismu	48
2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	50
2.1 Cíle práce	50
2.2 Hypotézy	50
3. METODIKA	51
3.1 Použité metody	51
3.2 Charakteristika zkoumaného souboru	54
3.2.1 Popis prostředí výzkumu	54
3.2.2 Rozbor výzkumného vzorku	55
4. VÝSLEDKY	56
5. DISKUSE	67
6. ZÁVĚR	71
7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	73
8. KLÍČOVÁ SLOVA	80
9. NEČÍSLOVANÉ PŘÍLOHY	81

ÚVOD

Extremismus je v dnešní době podceňovanou hrozbou demokratického systému státu. O tomto problému se příliš nemluví a většina lidí nemá přehled o jednotlivých skupinách s extrémními myšlenkami. Neví, jak je od sebe odlišit, kdo s kým a proč soupeří, natož aby věděli, kde a z jakého důvodu se u nás tyto skupiny a jejich ideologie objevily. Extremismus není výmyslem moderní doby, ale doprovází nás již pěknou řádku let. Velký podíl na dnešní situaci v oblasti extremismu v České republice má dřívější komunistický režim, kdy byli extremisté potlačováni a jaksi zamlčováni. To však neznamena, že neexistovali.

Do povědomí většiny lidí vstoupil extremismus spíše jako terorismus. Ale zde se jedná pouze o vrcholnou formu extremismu, to znamená nejradikálnější a nejkrvavější. Právě proto je také možná nejznámější. Být nejradikálnější je mnohdy nejlepší k prosazení svých cílů, podaří se totiž upozornit na sebe největší část populace.

Největším úskalím této problematiky je bezesporu určit, co do extremismu patří a vymezit pojmový aparát. Můžeme vzít několik hledisek, podle kterých některé skupiny budou extrémními, ale podle některých naopak nebudou. Shodneme-li se na faktu, že extrémní znamená odchylku od normálu, narazíme na jiný problém, totiž stanovení onoho rozhodného normálu. Tudiž ani touto cestou nedostaneme čiré a přesné rozdělení. Někteří evropští odborníci do extremismu neřadí ani islámský terorismus, poněvadž nezapadá do euroamerické kultury, a proto jej, podle nich, nelze zařadit do námi stanovených norem extremismu. Pojem „extremismus“ není právním pojmem, spíše by se dal zařadit do politologického slovníku.

V kapitolách a podkapitolách, kde jsou popisovány různé extremistické skupiny, je pozornost zaměřena převážně na ty nejradikálnější. Záměrně je opomenut terorismus, jenž je jakousi destruktivní formou extremismu a tvoří samostatnou kapitolu a mohl by tedy být tématem jiné bakalářské práce.

Cílem této bakalářské práce je jednak upozornit na možnou hrozbu ze strany extremistických skupin a jednak také zdokumentovat delikventní jednání těchto osob. Dále jsou přiblíženy myšlenky a znaky skupin, pro jejich lepší identifikaci.

Dalším záměrem práce bylo nastínit možnou prevenci násilnického prosazování vlastních názorů extremistickými skupinami. Z této bakalářské práce mohou později čerpat další instituce zabývající se problematikou související s extremismem, např. z hlediska trestně právního (jako např. Policie ČR), mohou z ní čerpat i studenti sociálních oborů, kteří se ve své praxi budou touto problematikou rovněž zabývat.

1. Současný stav

Po roce 1989 zaznamenává ČR nárůst trestné činnosti, která se označuje jako ta s „extremistickým podtextem“. V počátcích je tento stav připisován nestabilitě společnosti v jejím přerodu od jednoho společenského systému k druhému. Avšak i nebezpečí ohrožení země terorismem po roce 1989 narostlo. Za doby komunistického režimu si Česká republika vytvořila určité přátelské svazky s arabskými zeměmi (např. Libye), které po revoluci zanikly. Avšak tyto potencionální arabští teroristé znali dobře naše území a tudíž strach z odvetných akcí není neopodstatněný. (12)

Další ohrožení a vzestup možných rizik terorismu lze spojovat se vstupem České republiky do NATO v roce 1999. Tímto naše zem převzala určitou kolektivní odpovědnost. Členstvím se také stalo naším spojencem USA, největší nepřítel východních teroristů, což také nepřispělo k pocitu absolutního bezpečí ČR. (10)

1.1 Vysvětlení základních užívaných pojmů

Extremismus

Slovo extremismus se v anglosaské literatuře vyskytuje už v roce 1865. Jeho význam se od toho dnešního ovšem lišil. Pojetí slova extremismu tak, jak ho známe dnes, se objevuje na přelomu 19. a 20. století.

Vybrat univerzální současnou definici extremismu, tak aby vyhovovala všem vědním oborům, které s ní přicházejí do styku, není jednoduché. Podle Aleny Marešové, lze extremismus obecně chápat jako souhrn určitých sociálně patologických jevů vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin. (38) Do povědomí naší populace vstoupil extremismus jako krajně vyhraněné, pro demokratický systém nepřátelské postoje, přecházející v aktivity, které mohou být až destruktivní pro stávající demokratický systém. Podle typu extremistické skupiny je pak jejich cílem nastolení buď totalitního či autoritářského (pravice) nebo anarchistického režimu (levice). Jak uvádí Chmelík, rozdělení extremismu na pravici a levici je pouze pomocným kritériem pro lepší orientaci. Samotný extremismus nemá takto vyhraněné

dělicí roviny. Dle naznačeného hlediska se extrémistické aktivity dělí na levicové, pravicové a náboženské. (25)

Ministerstvo vnitra ve svých dokumentech extremismus popisuje jako ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, charakteristické netolerancí, a ataky proti základním demokratickým ústavním principům jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. (15)

Jsou to tedy aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími ze všeobecně uznávaných společenských norem. Obsahují prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti a tyto útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku.

Terorismus

Je v dnešní době nejdiskutovanější forma extremismu, byť někteří autoři nejznámější Arabský terorismus do extremismu v evropském slova smyslu nezařazují (viz výše). Ilona Kučerová uvádí, že veřejnost mnohdy zapomíná na evropský terorismus v podobě skupin ETA nebo IRA a největší strach mají z islámských organizací, což je možná chybou. (35)

Chmelík popisuje terorismus jako extremistický směr, který používá teror k politickému účelu jako prostředek nátlaku psychické nebo fyzické násilí, výhrůžky, vytváření strachu a dalších forem násilí. Jako nejúčinnější metody k dosažení těchto cílů se osvědčily například únosy, zadržování rukojmí, pirátství, sabotáže, atentáty a nezacílené pumové atentáty, únosy dopravních prostředků a další. V arabských státech jsou rovněž „oblíbené“ sebevražedné bombové útoky islámských separatistů. (24)

Terorismus je vrcholná forma extremismu. Jak už je uvedeno výše, jeho nejcharakterističtější rysem je využívání násilí a strachu, čímž se do jisté míry liší od ostatních forem extremismu. Petr Černý tvrdí, že samotné násilí není motivováno pouze snahou poškozovat a ničit nepřátele, ale i psychicky zapůsobit na určitou skupinu obyvatel, které jím nejsou přímo zasaženy. (34)

Kotlán vymezuje terorismus jako destruktivní extremismus. (34)

Anarchismus

Anarchismus je politické hnutí, které vyznává absolutní svobodu jednice a uplatňování jeho svobodné vůle. Popírá a bojuje proti všemu, co těmto ideálům brání, což je stát, autorita, disciplína, pořádek, povinnosti apod. (18)

Nacionalismus

Politický směr, který nadevše vyzdvihuje „národ“ a pokládá ho za základní společenský aparát. Klasickým příkladem nacionalismu byla ideologie Adolfa Hitlera a jeho strana nacionální socialisté (nacismus). Po druhé světové válce vzniká nový směr, který vychází z této Hitlerovské myšlenky nadnárodu a vzniká neonacismus, jenž je základní ideologií některých hnutí skinheads. (17)

1.1.1 Pojmy také související

Extremistická skupina

Je to strukturovaná skupina osob, která má stejnou obecnou ideologii a zaměření na tzv. politický extremismus. (24)

Hnutí

Důležitým znakem je, že není oficiální. Vyznačuje se více či méně pevným sdružením občanů se stejnými či podobnými extrémními názory na vztahy ve společnosti, postavení národa, člověka, náboženství ve společnosti. Usilují o prosazení svých názorů a cílů za využití různých i protiprávních prostředků. (24)

Xenofobie

Jedná se o strach z cizinců a cizí kultury. Je to velký problém v dnešní multikulturní společnosti a vysokých možnostech pro cestování, které se stává trendem mladých lidí. Charakteristické jsou projevy odporu a nepřátelství. Nejčastější je odpor

vůči občanům jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženství, kultury, také se projevuje nepřátelstvím vůči uprchlíkům a emigrantům. (17)

Rasismus

Vyplývá z nevědecké teorie, která tvrdí, že biologický a etnický původ určuje kulturní, psychickou a mentální povahu populace, která se dělí na vyšší a nižší. Většinou se jedná o nadřazování bílé rasy nad ostatní, méněcenné. (17)

Antisemitismus

Je pro něj charakteristický určitý projev nenávisti proti všemu, co se týká židů, judaismu a sionismu. Vrchol antisemitismu nastal v druhé světové válce, byť některá extremistická hnutí holocaust popírá. (17)

Apartheid

Pojem vystihuje politiku odděleného vývoje ras. Tato snaha o zachování čistoty rasy byla donedávna preferována v J.A.R. (42)

Fanatismus

Stejně jako u extremismu není u fanatismu jednoduché sestavit jeho definici. Mnozí autoři se zaměřují převážně na popis jeho znaků. Nejlépe tento fenomén asi vystihuje Günter Höpfl. Fanatismus považuje za osobní přesvědčení s vysokým stupněm identifikace, které je udržováno či sledováno se značnou intenzitou, stálostí a důsledností. Stále trvá neschopnost dialogu a kompromisu s jinými systémy a lidmi, proti kterým bojuje. (23)

Fundamentalismus

Slovo fundamentalismus je v dnešní době v médiích velice často užíváno. Tento pojem se používá všeobecně pro označení takových seskupení, která se ve své základní orientaci a svém světě přesvědčení a víry odvolávají na definovaný a deklarovaný

fundament... Označení „*fundamentalistický*“ se stává pojmem označujícím osoby a seskupení, které nepřísluší k vlastnímu přesvědčení. (23)

Divácké násilí

Označuje násilí páchané především fanoušky jednotlivých sportovních klubů na sportovních stadionech, nebo cestou na nějakou sportovní akci. Tyto skupiny jinak nazýváme například Rowdies nebo Hooligans. (17)

Squatting

Tímto termínem se označuje obsazování opuštěných budov zejména mladými lidmi. Často spojeno s anarchismem nebo punkem. (17)

1.2 Základní charakteristika vývoje pravicového extremismu a radikalismu v ČR

Pravicový extremismus a radikalismus u nás má již delší tradici. Nejvýznamnější změny v jeho vývoji se pochopitelně udály v dobách první světové války, respektive druhé, později s nástupem a pádem komunistického režimu. Politika Hitlera a jeho nástup k moci měly za následek rozkvět fašismu i nacismu, z něhož později vznikl neonacismus, dnes asi nejznámější a nejrozšířenější ideologie, kterou „pravičáci“ vyznávají.

Z personálního i organizačního hlediska je možno vysledovat určitou diskontinuitu mezi vývojem ultrapravice v českých zemích do května 1945 a od konce osmdesátých let. Přesto se už krátce po přeměně režimu v roce 1989 objevily skupiny a jednotlivci, kteří se alespoň programem či názvem snažily přímo přihlásit k odkazu české a moravské krajní pravice, především z meziválečného období. (37)

Nedostatečným informováním následníků se stává, že pokládají starší organizace za průkopníky něčeho, proti čemuž ve skutečnosti bojovali. Tuto myšlenku potvrzuje například Miroslav Mareš, který uvádí, že reálně antiněmecké prvorepublikové fašistické organizace byly na počátku devadesátých let některými skinheady „uctívány“ jako prohitlerovské. (37)

Tento fenomén nezaznamenáváme pouze v Čechách, ale určitý posun od původní ideologie, dalo by se říci dokonce její úplné otočení, zaznamenáváme i ve světě. Nejlépe je to vidět u hnutí skinheads. Vzniká ve Velké Británii v 60. letech 20. století jako apolitický sociální protest dělnické mládeže proti zvyšující se nezaměstnanosti. V první fázi se spojuje několik různých kultur do sebe. Míchá se klasická móda mladých Britských bělochů s různými kulturními a módními aspekty v té době zde žijících přistěhovalců, především indická mládež a Jamajští emigranti. (14) Důležitá je zde zmínka o Jamajských přistěhovalcích, kteří vnáší do skinheadské módy nový hudební žánr SKA, který je předchůdcem klasické černošské hudby reggae. A tady je nejvíce patrný posun skinheadské image, která je v dnešní době známá pro své rasistické projevy zejména proti negroidní rase a Rómům. Ale nutno dodat, že i dnes existují různá odvětví skinheads a tato rasisticky zaměřená je pouze jedna z nich, nazývá se White Power Skinheads. Oproti nim další dvě celkem známá odvětví SHARP a RED skinheads nejsou takto rasisticky motivovaná.

Po roce 1989 zaznamenáváme stále více případů trestné činnosti extremistů. Nezvyšuje se pouze počet těchto činů, ale alarmující je hlavně jejich narůstající brutalita a rozšiřování druhů trestných činů. (38)

1.3 Stručná historie levicově orientované extremistické scény

Ze současných i minulých pouličních politických hnutí má anarchismus nejdelší tradici. Jeho prvopočátky sahají až k Velké francouzské revoluci a od té doby se v určitých vlnách projevuje dodnes. Jeho síla závisí zejména na státní moci a benevolenci k projevu anarchistů.

Slovo anarchie má původ v řecko-latinském slovníku. Hlavní část tvoří původní slovo archó, což znamenalo vládnout. Negací, tedy přidáním záporové předpony an-, dostaneme v překladu nevládnout a to vystihuje záměr hnutí. (50)

Velký nárůst zájmu o tyto ideje zaznamenáváme v 60. letech 20. století. Nejedná se o rozkvět brutálního anarchismu, jeho stoupenci spíše vložili určité sémě svých myšlenek do nově vznikajících kultů a organizací. Rodí se alternativní kultura a s ní

hippies, punk a další. Tato dvě jmenovaná hnutí hrají velkou roli v pozdějším vývoji. O mýtu zvaném hippies se není třeba sáhodlouze rozepisovat, nejedná se ani o problematiku, kterou bych se zde měl zabývat, i když v určitém úhlu pohledu se za extrémní také dá považovat. Jinak je to u punku, o kterém se zde nemohu nezmínit.

Punk vzniká na přelomu 60. a 70. let 20. století jako reakce na neúspěch filosofie hippies. O tom v kterém státě a jakou událostí vznikl se vedou debaty. Jedni zastánci tvrdí, že punk vznikl ve Velké Británii založením hudební skupiny Sex pistols. Oponenti ale tvrdí, že punkové kapely existovaly už před Sex pistols v USA a za „kolébku“ tedy považují právě Spojené státy. Jak je vidět, punk je spojen především s hudbou. (24)

Tehdejší hudební scéna nabízela pouze velké a drahé koncerty rockových skupin, na které se mladí lidé jen těžko dostávali a pokud se jim to povedlo, stěžovali si, že nemají kontakt s účinkujícími. Začaly se tedy zakládat nové menší hudební kapely, jejichž členové uměli pouze pár akordů (i dnes se v punku většinou využívá jen základních akordů). Avšak jejich texty byly velmi úderné a vystihovaly citění současného mladého člověka i společenskou situaci.

Velmi nápadná je bezesporu i punková móda. Vyznačuje se nejen způsobem oblékání, netradičními šaty se záměrem šokovat společnost, se spoustou doplňků (řetízky, cvočky a další kovové předměty), ale nezbytným dodatkem k oděvu je i originální účes (dnes tak známé „čiro“, či „kohout“).

Příznivci hnutí punks mají kritický, dalo by se říci až anarchistický přístup ke společnosti, vyjádřený heslem „No future“ (žádná budoucnost).

Další skupina, která také zapadá do levicové scény, jsou squateři, vyznavači alternativního života. U squaterů jde o vyjádření jejich způsobu společenského protestu, který se rozšířil na přelomu 70. a 80. let v různých městech západní Evropy. (24)

1.4 Typy extremistických aktivit

Zaměření této práce vychází z rozdělení pana JUDr. Jana Chmelíka, který extremismus dělí do třech skupin. Pozornost je věnována především té třetí.

Extremistické aktivity můžeme rozdělit do tří skupin:

- a) Usilující o realizaci vysoce ušlechtilých a humánních ideálů, ale způsobem, který v menší či větší míře narušuje zákon (militantní ekologové, ochránci zvířat). Zde vidíme, že neexistuje pouze extremismus takový, který nám předkládají média, nebo alespoň nejznámější z nich. Do této skupiny patří takzvaný Environmentální extremismus.
- b) Prosazující své představy o fungování společnosti, které odporují obecným normám morálky a humanity, způsobem, který jim umožňuje platný právní řád. Pokoušejí se tak „slušným“ způsobem prosadit „neslušné“ cíle.
- c) Příslušníci této skupiny se snaží o realizaci svých nelidských a protizákonných idejí protizákonnými a nelidskými způsoby – teroristé. (25)

1.5 Přehled extremistických skupin v ČR

V posledních letech můžeme v České republice zaznamenat nárůst počtu jevů spadajících pod pojem extremismus. Nejedná se pouze o nárůst jevů, či trestných činů, ale i o zvyšování počtu podílejících se osob. Statistika z roku 2005 udává, že situace extremismu v ČR se nikterak podstatně neliší od zemí Evropské unie. Ze států nově přijatých do EU je ČR mezi těmi, které formulovaly svou protiextremistickou politiku, vycházející z řady opatření trvalého či dlouhodobého charakteru zaměřených jak do preventivních programů, tak do represe. (44)

Extremistická scéna v České republice je neustále v pohybu. Dochází jednak ke zvyšování počtu členů jednotlivých skupin, ale také se některé skupiny slučují. Jen

velmi málo zaznamenáváme zánik některé extremistické skupiny. V důsledku konkrétnější profilace dochází ke snížení počtu členů či spíše příznivců. (38)

Scénu extremismu v České Republice můžeme rozdělit na tři základní křídla. První a možná i více aktivní je pravicový extremismus, druhým křídlem je pochopitelně levicový extremismus a třetím křídlem je náboženský extremismus. Jak je již uvedeno výše, práce je koncipována na popis politického extremismu, z toho autor věnuje pozornost zejména nejradikálnějším, nejznámějším a nejaktivnějším skupinám, tedy ultrapravicí a ultralevicí, a to v tomto pořadí. Autor se věnuje výhradně extremistickým aktivitám a hnutím (organizacím) a záměrně opomíjí různé radikály. Jejich výčet by byl velice rozsáhlý a není cílem mé práce popsat všechny formy radikalismu. Radikálové jako byl například Miroslav Sládek a jeho republikánská strana popisování tedy nejsou, byť o nich v některých kapitolách může být určitá zmínka. Pokud je určitému radikalismu věnována pozornost více, jedná se o problematiku na rozhraní mezi radikalismem a extremismem.

1.5.1 PRAVICOVÝ EXTREMISMUS

Extremismus, který je pravicově orientovaný, popírá rovnost mezi lidmi. Na tomto faktu stojí základ ideologií převážné většiny pravicových seskupení. Jednostranně vyzdvihují vlastní „etnikum“, rasu nebo národ. Podle toho, na který tento aspekt se zaměřují je pak nazýváme etnocentristy, rasisty, nacionalisty. (14)

Ideologie dnešních pravicových extremistů dnes již většinou nejsou založeny na klasické fašistické doktríně korporativní společnosti s omezeným fungováním institucí a dokonce to není ani program nacionálního socialismu, ale tyto ideologie se omezily prakticky pouze na formulování xenofobních programů ve všech svých mutacích (rasismus, antisemitismus, apod.). Myšlenkové rozpětí extrémně pravicových skupin je tedy poměrně chudé, jednorodé a odlišnosti mezi jednotlivými seskupeními lze registrovat spíše ve formě jak dosáhnout společenských cílů a v jednotlivých atributech

organizačně rituálního charakteru. Tyto rozdíly jsou zvláště důležité z hlediska atraktivnosti pro členy, stávající i potenciální. (14)

Nejčastěji se jedná o různá skinheadská nebo původně skinheadská seskupení, jenž mohou zastávat každý z výše uvedených možností. Jejich kmenové myšlenky mohou být jednak původní (ne moc často) nebo převzaté z jiné ideologie a upravené dle vlastní potřeby na nynější rámec (většina). Nejčastěji skinheadská hnutí vycházela z nacistického Německa a tamních úvahách o nadřazenosti árijské rasy atd, či nacionalismu.

Ve vyspělých státech se hnutí skinheads zrodilo počátkem 80. let. Určité náznaky však můžeme registrovat už o deset let dříve. Jakýsi základ tvořilo spojení dvou anglických gangů mladistvých, z nichž jeden byl černý a druhý bílý (zde bych chtěl upozornit, že základem skinheads, kteří dnes jsou zaměřeni zejména proti černé rase, byla z poloviny právě parta „černochoů“). (24) Původní skinheads byli nerasističtí a výrazně apolitičtí. Za jakési jejich následníky se dnes považují SHARP či RED skinheads. V České republice vznikla specifická odnož tohoto hnutí tzv. kališníci (nerasističtí, nacionalisté). (16)

V té samé době, tedy v 80. letech, vznikala i soudobá móda skinheadů. Především těžké boty, tzv. „martensky“, které byly pracovní obuví karibských černošských přistěhovalců, se stávají jakýmsi symbolem. Stejně tak kožená bunda amerických pilotů, zvaná „bomber“. Na rozdíl od stoupenců punku a anarchistů jejich šaty neoplývají zbytečnými ozdobami. Při rvačkách totiž protivník nemá možnost za ně chytit a dostat tak nositele do nevýhody, či mu rovnou způsobit zranění. Tímto způsobem se vyvinul i účes, podle kterého se vlastně jmenují (skin anglicky znamená kůže, head znamená hlava). Pokud má někdo vyholenou hlavu, nedá se chytit za vlasy a to je výhoda. V neposlední řadě se v bitkách velice osvědčily i již zmíněné těžké boty, a proto je můžeme u skinheadů vidět dodnes. (24)

Skinheads také založilo vlastní hudební styl, nazvaný Oi!. Název pochází ze starořeckého slova oi, kdy vyjadřovalo pojem pro „obyčejný lid“. (26)

Proč ale své oblečení přizpůsobovali situacím ve rvačkách? Původní zájmy zakladatelů skinheads totiž byly prosté. Hlavně šlo o pití alkoholu, převážně piva, z kterého se postupně stal kultovní nápoj, vysedávání v hospodách a rockových klubech, návštěvy fotbalových zápasů a právě rvačky. Mimo jiné opovrhovali vzděláním, nesnášeli studenty, hippies a narkomany a vyžívali se ve rvačkách a provokacích na veřejnosti. (16) Jak můžeme vidět, jejich zájmy se v dnešní době moc neliší. Jsou věhlasní provokacemi, které vrcholí bitkou s původně neangažovanými náhodnými kolemjdoucími.

Při psaní této práce autor dlouhou dobu věnoval úvahám, jak a podle kterých kritérií rozdělit jednotlivé extremistické frakce. Jedná se o problém, který pravděpodobně řeší mnozí autoři zabývající se touto problematikou. Tento fenomén nejednoznačného rozdělení extremistické scény má původ v nejednotné definici samotného extremismu a v tom, kdo se za extremistu považuje. Dalším faktorem, který tomuto jevu napomáhá, je nejasná identifikace zkoumaných hnutí. Nakonec tedy každý autor volí vlastní dělení, které se nejvíce hodí k popisovanému tématu jeho práce a jejímu zaměření, stejně jako zde. Často se pak stává, že do stejné skupiny zahrnujeme hnutí bojující proti sobě.

U rozdělení pravicové scény je tedy vycházeno z předpokladu, že ji tvoří především členové skinheadských spolků (zvláště pak neonacistickou scénu, která je asi nejnebezpečnější). Ti se z původních skinheadů (charakteristika výše) vyvinuli do třech skupin:

- **„SHARP** (Skinheads Against Racial Prejudice) – jednoznačně hlásají distanci od rasismu a nacismu. Vyznávají ideu Punks and Skins united! Už od samého vzniku byli apolitičtí, avšak dnes se mezi nimi samozvaně objevují levicově zaměřeni jedinci, což tento trend narušuje.
- **RASH – RED skinheads** (red and anarchist skinhead) – jsou příslušníky levice. Nejedná se pouze o skinheady, ale i o anarchisty, komunisty a socialisty. Socialismus ale není jejich původní myšlenkou. „Red“ má v případě skinheads v západních zemích význam antifašistický/antinacistický. U nás je toto spojováno se socialismem.

- **White Power Skinheads** – (v překladu „Bílá síla“) přívrženci krajní pravice, kteří se odštěpili z původního hnutí skinheads a naprosto obrátili myšlenky původního hnutí. Především jde o vysoce politicky aktivní skupinu, která hlásá rasovou nesnášenlivost, myšlenky nacismu a netoleranci. Jedním z idolů je například Rudolf Hess. (54)

I. Neonacistická scéna

Vesměs se jedná o třetí skupinu, tedy White Power Skinheads. Někdy jsou nazýváni Naziskinheady. Předně je velice důležité odlišit pojmy nacismus a nacionalismus. Laická společnost mnohdy není schopna tyto dva termíny od sebe odlišit.

Nejvýstižněji se dá nacionalismus postřehnout v politickém prostředí, kde se nacionalisté aktivně pokouší vytvořit co nejakceptovatelnější podmínky pro svůj národ. Velice blízkým termínem je vlastenectví. Nacionalisté vždy nejprve zohledňují národ, tzn. jednotlivce nejprve hodnotí jako příslušníka určitého národa a teprve později ho charakterizují podle dalších aspektů. Avšak definice národa není jednotná a existují různé požadavky na kritéria, dle nichž se národ vymezuje.

Kdežto nacismus (neonacismus) je totalitní ideologie založená na propojení etnického šovinismu (povyšování svého etnika nad ostatní, založené na citovosti, přirozenosti) a nemarxisticky definovaném socialismu (sociálně spravedlivá národní společnost místo třídní společnosti). (16)

Neonacistická scéna v posledních letech funguje na principech autonomní činnosti. Je tvořena formálně organizovanými regionálními skupinami, ale také i neorganizovanými příznivci a sympatizanty neonacistické ideologie.

Příznivci neonacistické scény v ČR, kteří většinou patří k subkultuře pravicových skinheads, se obecně hlásí k tzv. „white power hnutí“. Vycházejí z tradic historického nacismu a současného mezinárodního neonacistického hnutí. (44)

a) Bohemia Hammer Skin (BHS)

Bohemia Hammer Skin vychází z nadnárodní organizace Hammer Skin založené v USA v roce 1986 a jedná se o českou odnož této organizace. Otevřeně se hlásí k rasismu, antisemitismu, xenofobii, homofobii spojené s vzýváním pohanských bohů keltské mytologie. Za vzor nepovažují Adolfa Hitlera, ale Rudolfa Hesse nebo Gordona Kahla. (39) Svou ideologii hlásí jako myšlenku nacionálního socialismu a boje za deset slov. V originálním anglické znění obsahuje 14 slov, ale česká verze má pouze 10 slov a u Bohemia Hammer Skin se tudíž mluví o deseti slovech. „My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí!“ (16) V originále text zní: „We must secure the existence of our people and a future for white children.“ (21) Autorem anglické věty je David Lane, člen americké hudební kapely The Order, který byl za rasové útoky v roce 1985 odsouzen k 190ti letům odnětí svobody. (16)

Zakladateli BHS byli Karel Duben a Robert Daněk. Hlavní středisko se nacházelo poblíž místa jejich bydliště, tedy Šlapanicích u Brna. Další významná střediska byla ve Vsetíně a Trutnově. Hlavní tiskovinou BHS je zin Hammer news (další např. White warriors, Patriot, Árijský boj). V čísle 3/94 tohoto časopisu byl otištěn tzv. „Zákoník cti Hammerskins“. Jedná se o 20 zásadních povinností a zákazů. (alespoň některé z nich jsou uvedeny v příloze 1). (16)

Organizace byla rozdělena na 2 tábory. Její stoupenci byli členy tzv. tvrdého jádra „**activists**“ a druzí čekateli na členství „**support group**“. Z tohoto rozdělení vyplývá, že členem skupiny se nemohl stát každý a že příjem nového člena netrval pouze den či noc. (48)

Finance na svou činnost BHS získávalo pořádáním množství koncertů v 90. letech. Zde prodávali nelegální propagační materiál, zejména nášivky, tiskoviny a hudební nosiče. Dalším příjmem byl od kmenové mezinárodní organizace Hammer skinheads.

Bohemia Hammer Skinheads museli svou činnost v roce 1996 ukončit díky systematické práci policie, při níž došlo k dopadení hlavních představitelů této organizace. Fakticky se organizace pouze přejmenovala na Blood and Honour Division Bohemia.

b) Blood and Honour Division Bohemia (BaH DB)

Jak je zmíněno u předešlé skupiny, BaH DB přebrala vůdčí roli neonacistických skinheadů v ČR po BHS. Neznačená to však, že stejný trend zaznamenáváme i ve světě. Blood and Honour je samostatně vzniklé hnutí skinheads. Na rozdíl od Hammer skinheads, kteří „pocházejí“ z USA, je BaH původem z Velké Británie, kde jej založil roku 1987 Ian Stuart Donaldson. Byl zpěvákem a frontmanem kultovní rasistické hudební skupiny Skrewdriver. Zemřel ve věku 36 let v roce 1993 při autonehodě. (16)

Rozdíly v ideologiích BHS a BaH jsou velmi jemné a velmi splývají, určují je spíše tradice. BaH se otevřeně hlásí k německému nacismu, kdežto BHS kromě neonacistických idejí také částečně čerpají z amerického Ku-Klux-Klanu. (38) Poukaz na spojitost BaH s nacistickým Německem udává i samotný název, v překladu totiž znamená „Krev a čest“, což byl pokřik typický pro Hitlerjugend.

Jako hlavní představitelé současného českého pravicového extremismu si jsou BaH DB vědomi „chyb“ svých předchůdců a jelikož nechtějí dopadnou jako oni, mění své aktivity. Zaznamenáváme proto úbytek velkých koncertních akcí, pokles produkce tiskovin a hudebních nahrávek s rasistickými texty. Svou hlavní činnost a osvětu vkládají na internet. Vzniká tak spousta internetových stránek zaměřených k „verbování“ dalších členů. Za zmínku stojí web Blood and Honour Northern Bohemia, který na svých stránkách jednak distribuoval hudbu s rasistickými texty, ale také poskytoval vlastní hudební nahrávací studio. (24)

Jak je uvedeno, produkce tiskovin byla snížena, ne však zastavena. Nejznámějším časopisem této odnože skinheads byl zin RAHOWA (zin je pojem označující skinheadské časopisy, vznikl zkrácením anglického slova magazine) . Název je odvozen od anglického sousloví „Racial Holy War“, což v překladu znamená „Svatá rasová válka“.

c) Combat 18

Combat 18 vznikla původně jako součást hnutí Blood and Honour. Vůdcem tohoto seskupení byl Ch. Sargent a Browning. Vedení skupiny těchto dvou se BaH nelíbilo a nastaly mezi nimi problémy. Toto vedlo až k odloučení Combat 18 od BaH. Později, když z čela jednotky Sargent a Browning odešli, se vztahy urovnaly a v současnosti se navzájem respektují. Toto rovněž potvrzuje článek ze zinu Phoenix, kde byl popsán rozhovor s členem Blood and Honour Division Bohemia. Mimo jiné s v tomto článku lze dočíst, že původním účelem C 18 byla ochrana koncertů, demonstrací atd. (43)

V České republice je Combat 18 stále součástí Blood and Honour Division Bohemia (alespoň tomu nasvědčují jejich internetové stránky). Jedná se o nejradikálnější sjednocení členů této skupiny, tedy BaH, s cílem aktivně jednat. To znamená násilím prosadit své názory, kdy neváhají použít drastických metod. Na své činy jsou patřičně hrdí, čemuž nasvědčuje článek uveřejněn na jejich webových stránkách. Podle něj nepostrádají zájem médií a v novinových článcích s tématem rasy nebo rasistických útoků se jejich jméno objevuje velice často. (11)

d) Národní odpor (NO)

V současnosti považováni za nejradikálnější a nejaktivnější. Vznikl z okruhu pražských aktivistů BaH. Hlavním působištěm je Praha, ale jejich aktivity zaznamenáváme nejen zde. V některé, zejména starší, literatuře můžeme najít teze, že se NO nepodařilo zřídit buňky v jiných obcích. Tyto teze popírá reportáž ze dne 3.1.2007 „Za světlejší Světlou“ z publicistického pořadu televizní stanice Nova Na vlastní oči. Týká se skupiny NO z obce Světlá nad Sázavou. NO soubor krajně militantních jedinců, kteří mají za sebou řadu fyzických útoků na příznivce krajní levice a příslušníky cizích etnik. (16)

Nejprve se NO snažil o registraci jako Junge National demokraten (spolupráce s německou nacionální stranou NPD a její mládežnickou organizací Junge Nationalen), což se však nezdařilo. Registrace byla zamítnuta kvůli zadržení letáku se závadným obsahem, který byl podepsán jménem tohoto hnutí. Po tomto neúspěchu se snažili o

registraci pod názvem Národní odpor, ale opět neuspěli a dodnes je NO neoficiálním hnutím.

Jejich ideologií je nacionalismus na evropské úrovni. Typické je pro ně nahrazování atributů nacistické ideologie náhražkami („Vítězství zdar!“ – překlad nacistického „Sieg Heil!“, „poslední oběť druhé světové války“ – nacistický zločinec Rudolf Hess). Ve stejném smyslu je i přerod „boje za bílou rasu“ na „boj za evropskou civilizaci“. Jasným cílem je pak dobytí politické moci. (45)

Tiskový mluvčí NO Bc. Petr Kalinovský hnutí vystihuje jako politické uskupení, které má svou jasnou ideologii, za kterou jde do té doby, než bude v celém státě uplatněna v patřičných mezích. Základem ideologie je odpor vůči demokracii a to nejen jako formě státního systému, ale vůči demokracii jako principu. Demokracii chtějí svrhnout revolučním způsobem a zavést totalitní stát organizovaný modelem vojenské diktatury. (51)

Proti projevu tiskového mluvčího se však zdvihla vlna nevole z řad stoupenců Národního odporu a na svých internetových stránkách se k reportáži „Za světlejší Světlou“ vyjádřili. Tuto reportáž považují za neobjektivní se záměrem mediálními dezinformacemi dokázat údajné spojení aktivistů NO Havlíčkobrodsko s napadeními, ke kterým došlo ve Světlé nad Sázavou. Dále na těchto stránkách následuje vyjádření skupiny NO ze Světlé nad Sázavou. Uvádějí nepřesnosti v interpretaci jejich aktivit reportéry TV Nova a uvádí na pravou míru jednotlivé činy, kdy došlo k napadnutí určité osoby. Od tohoto se jako hnutí distancují a vkládají toto na vrub jednotlivcům s osobními zájmy. Stejně tak upřesňují záměr vydání seznamu obyvatel Světlé nad Sázavou, kdy patrně šlo o monitoring konzumace drog z cílem odhalit distribuující osoby. (46)

NO nevydává žádné vlastní tiskoviny ani jiné materiály (mimo triček s nápisem Národní odpor, nebo německou verzí stejného významu „Nationale widerstand“). Existuje však jejich internetová stránka, kde píšou vlastní články a názory. Dále se členové účastní internetových diskuzí na serveru Mageo, zvláště pak pan Filip Vávra a pan Jan Brčák, kde prvně jmenovaný uvedl, že by si z Národního odporu přál vytvořit organizaci typu SS a SA. (48)

e) Národní aliance (NA)

Na rozdíl od NO se Národní alianci podařilo registrovat u Ministerstva vnitra, a to od 26.10. 1998. Předsedou se stal Vladimír Skoupý. Vzhledem k tomu, že bydlí v Rakovníku, hlavní středisko NA je právě zde. Stejně jako NO pořádá i NA velké množství demonstrací a veřejných akcí. Na spoustě těchto činností se podílejí i NO a Vlastenecká Fronta. NA vydávala také vlastní dosti známý časopis Vlajka, plný rasistických článků. Uvádí se podobnost s prvorepublikovými novinami fašistické organizace Vlajka, avšak toto jeho tvůrci odmítají.

Za prvořadý cíl považují transformaci ve zcela regulérní politickou stranu s názvem Národně sociální aliance a účast v parlamentních volbách. Na podzim roku 2000 se NA již zúčastnila voleb do krajských zastupitelstev na kandidátkách Vlastenecké republikánské strany. (48)

Svůj program zaměřují na mravní obrodu národa (především mládeže). Mimo zákon by postavili homosexualitu, která podle nich narušuje podstatu tradiční rodiny, a dále sexuální úchytky. Kritizují přehlížení prostituce a snah o legalizaci „měkkých“ drog. Propagují „stavovskou demokracii“, avšak ani ta není ideálem. Vlastní ideál však nepojmenují. (48)

31.3. 2000 bylo občanské sdružení Národní aliance rozpuštěno. (24)

f) White Arian Resistance (W.A.R.)

Působí spíše v zahraničí, ale své zastánce má i v ČR. Je to rasistické internacionální hnutí, pravděpodobně založené skinheadskou organizací v Brně. Ideologicky se velmi podobá BHS. (24)

g) Bedford

Vznikla v roce 1991 ze skupiny mladých lidí hlásících se k fašismu. Ideově se hlásí k antisemitismu, rasismu a českému vlastenectví. Později se objevují prvky nacionalismu s motivem české husitské revoluce. (39)

Jako název si zvolili jméno zakladatele amerického Ku-Klux-Klanu. Dnes dá se říci neexistují, pouze přešli do Vlastenecké ligy.

h) Další uvádím pouze výčtem:

Česká obec fašistická (ČOF)

Sudetoněmecká vlastenecká fronta (SVF)

Národně sociální blok (NSB) – Pravá alternativa (PA)

Vlastenecká republikánská strana (VRS)

a další

II. Nacionalistická scéna

Dá se říci, že nacionalismus oproti neonacismu není tak radikální. Tato slova potvrzuje i článek Jiřího Vaníčka, který píše, že nacionalističtí skinheads zpravidla jsou méně militantní než předchozí skupiny. Jejich nebezpečnost však spočívá ve snažším zapojení do veřejného dění a mohou tak mít větší vliv na společnost. (52) Jedná se především o vlastenecké spolky s vysokým národním uvědoměním a patriotismem. Pro skupiny a organizace nacionalisticky orientované jsou typické aktivity politického charakteru, které mají vést k prosazení se na oficiální politické scéně. (15)

Velkou měrou se na nacionalistické scéně podílejí tzv. kališníci, kteří spoustu aktivních skupin a občanských sdružení založili. Jsou to převážně stoupenci hnutí skinheads, kteří odmítli propagaci a návaznost na neonacismus a otevřený rasismus. Hlavní prioritou je pro ně boj za vlast. Uznávají dobu husitství, proto také název kališníci.

Rozdělení je zde odvozeno z členění Miloslava Doška (16) a jeho práce, který nacionalismus dělí na konzervativní nacionalismus a extrémní nacionalismus. První druh není popisován dopodrobna jako neonacistické skupiny, nezapadá totiž do koncepce mé práce při zaměření na nejradikálnější skupiny, byť mohou být třeba neaktivnější. Ani druhá skupina by sem teoreticky z hlediska zaměření práce neměla být zahrnována, ale vzhledem k tomu, že některá uskupení jsou na hraně mezi nacionalismem a neonacismem, určitá pozornost tomuto odvětví je zde také věnována.

i. Konzervativní nacionalismus

a) Vlastenecká liga (VL)

Občanské sdružení, založeno pražskými kališníky 19.11.1993. Je asi nejznámější. Podporoval ji i bývalý zpěvák skupiny Orlík Daniel Landa. Důvodem vzniku bylo úsilí o oddělení kališníků od neustále se radikalizujících a fašizujících skineads. V počátcích neměli ujednocenou ideologii a její sympatizanti mnohdy neskrytě proklamovali rasismus. Toto už je ale minulostí. (16)

Do povědomí veřejnosti vstoupili mimo jiné i konflikty s neonacisty. Zde vidíme, že ač se jedná o stejnou „politickou orientaci“ (obě skupiny patří do pravicového extremismu) a vlastně pochází i ze stejného hnutí (skinheads), nemusí se navzájem respektovat.

b) Bratrsko-vlastenecké hnutí (BVH) a Národně vlastenecký svaz (NVS)

Národně vlastenecký svaz je nástupcem Bratrsko-vlasteneckého hnutí, založeného také kališníky. Hlavním střediskem BVH bylo Plzeňsko, NVS má dnes působišť zejména v Holešově, Karviné a Plzni.

c) Národní front castistů (NFC)

Vzhledem k tomu, že v roce 2001 ukončil svou činnost, autor se jím příliš nezabývá. Proslul především konfliktem s levicovými radikály a výstupy proti neonacistům. Pojem castisté pochází z latiny („castis omnia casta“ – čistému vše čisté). (16)

d) Národní strana (NS)

Jedná se o registrovanou politickou stranu s vlastním politickým programem, který je možno si přečíst na jejich oficiálních internetových stránkách. Je zde popsána i struktura NS a její stanovy. Občanské sdružení Vlast a přípravný výbor Národní strany se označují za „strážce národních zájmů“. (48)

e) Další extremistické skupiny:

Vlastenecký klub (VK)

Vlastenecké internetové servery

ii. Extrémní nacionalismus

a) Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ)

Jedná se o politickou stranu vedenou Miroslavem Sládkem, která měla své zastoupení v parlamentu ve dvou po sobě jdoucích volebních obdobích a to v letech 1992 – 1998. Věhlasní jsou svými výroky proti Rómům a voláním po zavedení trestu smrti.

b) Republikáni Miroslava Sládka (RMS) a Republikáni

SPR-RSČ a Republikáni Miroslava Sládka jaksí splývají. Jedná se totiž o jednu a tu samou stranu, přičemž druhá je nástupkyní první. Členskou základnu převážně tvoří někdejší členové SPR-RSČ.

c) Vlastenecká fronta (VF)

Byla založena 21. srpna 1993 a téhož roku byla Ministerstvem vnitra oficiálně zaregistrována jako občanské sdružení. Dále však usilovala o existenci ve formě politické strany. (48)

Členskou základnu tvoří přibližně 50 – 150 lidí, vesměs z Brna a jeho okolí. Vlastenecká fronta také vydávala vlastní časopisy, z nichž některé byly později zakázány. Neoddiskutovatelná je i spolupráce s francouzským nacionalistou Jeanem-Mariou Le Penem.

Patří mezi nejagilnější radikální národovecké organizace u nás. Za předsednictví Jiřího Fiedlera (počátek VF) platila za radikální rasistickou skinheadskou organizaci. (16)

d) Další skupiny:

Republikánská mládež (RM)

Akce národní obnovy (A.N.O.) a Unce Voce (UV)

Hnutí národního sjednocení (HNS)

Národní sjednocení (NSj)

Národně demokratická strana (NDS)

1.5.2 LEVICOVÝ EXTREMISMUS

Levicovou extremistickou scénu v České republice tzv. anarchoautonomní scéna. Jde o spojení klasických anarchistů s tzv. autonomním hnutím, což je nedogmaticky a neideologicky orientované, zdánlivě apolitické hnutí, které zastává radikálně nonkonformní postoje vůči společnosti. K tomuto spojení došlo v době, kdy dochází k odklonu od klasických anarchistických ideologií v západní Evropě v průběhu 80. let. (24)

Příslušníci ultralevice se snaží o vytvoření společnosti, v níž by panovala úplná rovnost a mezi členy by byly vzájemné harmonické vztahy, založené na principu sounáležitosti, tolerance, dobré vůle a obětavosti. (25)

Jednotlivé skupiny spadající pod levicový extremismus mají odlišné záměry a snahy. Proto je důležité jejich alespoň rámcové rozdělení do třech skupin:

- hnutí, která se snaží nastolit nové sociální uspořádání v rámci celého lidstva (militantní marxisté a autonomní ideologie, k nimž lze připojit autonomy)
- hnutí usilující o zavedení nových vztahů mezi člověkem a přírodou (militantní ekologové a ochránci zvířat)
- hnutí, jejichž prioritou je vytvoření nových vztahů mezi mužem a ženou (militantní odpůrci sexismu apod.) (49)

První skupina je dá se říci nejnebezpečnější a proto nejvíce zapadá do koncepce této práce. Druhá a třetí skupina a hnutí spadající do nich, se snaží jen o dílčí změny, nemají ucelenou ideologii a jejich akce jsou umírněnější. V poslední době jsou však

velkou hrozbou útoky skupiny ALF (The Animal Liberation Front – militantní hnutí propagující práva zvířat), kteří patří do druhé kategorie. Této skupině je věnována další podkapitola.

I. Anarchoautonomní skupiny

Za počátek anarchistického hnutí v České republice můžeme považovat skupinky zastánců punkové subkultury, které vznikly po roce 1989.

Anarchisté jsou specifictí, tím že na politické šachovnici zaujímají zvláštní místo. Jako jediní hájí myšlenku, že národy mohou žít bez státu, bez vlády a bez náboženství. (18) Díky tomuto jejich postoji k uspořádání společnosti, jsou veřejností pokládáni za rebelanty, kteří budí strach. Tento strach pramení ze samotné lidské podstaty a potřeby mít alespoň nějakou jistotu své budoucnosti, kterou stát a jeho vláda zajišťuje. Avšak anarchisté nebudí větší strach než neonacisté. Často jsou velmi podceňováni. Tato slova potvrzuje i článek z anarchistického časopisu, který popisuje antifašistický odpor. Tento nepokládá jen za proklamace, nošení nášivek a transparentů, ale za boj nesmiřitelný a odhodlaný, vedený na život a na smrt těch druhých. Jelikož zastánců anarchismu není tolik jako neofašistů, nabádá autor článku k větší aktivitě a agresivitě nežli soupeř. Správnou taktikou je pak nečekaný úder a ústup od pravidel čestného boje. (5)

a) Československá anarchistická federace (ČSAF)

ČSAF zaujímá přední postavení v levicové extremistické scéně. Známí jsou především bojem proti fašismu (neonacismu) a skupinám, které ho vyznávají. Odmítají také globalizaci. Nejznámější protestní akcí anarchistů byla demonstrace při zasedání Mezinárodního měnového fondu v Praze. Ve svém velice známém časopise A-kontra zasedání MMF komentovali jako setkání nové, tentokrát globální, elity, aby jednala o dalším zbídačování lidí a ničení životního prostředí. (4) Dalšími akcemi, které podporují odpor proti globalizaci, jsou útoky proti prodejnám KFC a McDonald, jakožto symbolům nadnárodních společností.

Zde jsou hlavní stanoviska, za která bojují: (13)

- Svobodná společnost
- Přímá demokracie
- Společensko/územní samospráva
- Výrobní samospráva
- Federace samospráv
- Sociální spravedlnost

Roku 1997 se připojila slovenská pobočka. Prohlašují o sobě, že se nehodlají smířit se stávajícím systémem, jenž stojí na dvou pilířích, a to útlaku a vykořisťování - státu a kapitalismu. (40) Díky tomuto spojení české a slovenské frakce je velká část textů na internetových stránkách ČSAF psána slovensky.

ČSAF je velice dobře organizovaná. Mají vlastní vnitřní řád a stanovy, které jsou zavázáni dodržovat. Například mají velmi systematicky popsáno, jak se stát členem federace a kdy naopak a za jakých okolností členství končí. Finance na svou činnost získávají, kromě jiného, právě měsíčními příspěvky svých členů, jejichž výše je dobrovolná, avšak musí být minimálně 30 Kč, pro Slováky 100 Sk. (31)

ČSAF je federací jednotlivců a skupin, volně rozdělených podle svého uvážení do regionů. Při tom platí zásada, že všechny další náležitosti a způsoby své práce si jednotlivé složky volí sami s ohledem na stanovy. Veškerá svá rozhodnutí uskutečňují na sjezdech, které ČSAF pořádá. Tyto sjezdy jsou dvojího druhu a to sjezd řádný a mimořádný. Řádný sjezd se koná dvakrát ročně a všichni účastníci jsou o něm informováni dva měsíce dopředu. Mimořádné sjezdy se konají na základě návrhu libovolného člena/-ky, který na toto podal návrh a získal nadpoloviční podporu v referendu. (31)

Pro šíření informací používají jednak již zmíněné internetové stránky, jednak také vydávají časopisy (např. Existence, A-kontra). Každý člen si hradí náklady na doručení tiskoviny sám.

b) Anarchistický černý kříž (AČK, ABC – Anarchist Black Cross)

Počátek AČK sahá do doby před ruskou revolucí 1917. Tehdy v Rusku vznikl Červený anarchistický kříž, který pomáhal politickým vězňům. Později si ale jméno změnil na Černý anarchistický kříž, aby nebyli zaměňováni s humanitárním Červeným křížem. Později se AČK přestěhoval a rozvětvil i do dalších států světa.

V České republice je AČK přidružen k Československé anarchistické federaci. AČK – FAS je orgánem, který volí Federace anarchistických skupin (FAS) a členská sekce Mezinárodní asociace pracujících. Vznikl jako reakce československého anarchistického hnutí na stále rostoucí represe proti jeho aktivistům. (55)

AČK zajišťuje právní pomoc stíhaným nebo vězněným aktivistům, sympatizantům anarchistického hnutí. Sami se označují za fond či kolektiv vytvořený k podpoře politických vězňů, především anarchistů, antifašistů, radikálních ekologů, ochránců zvířat a dalších stíhaných za jejich přesvědčení nebo politickou činnost. (4)

Hlavními činnostmi AČK je přispívat na právní pomoc stíhaného, posílání potravinových balíčků odsouzeným do vězení v případě materiální nouze jejich blízkých, vytváření anarchistických odborových svazů, které by doopravdy hájily zájmy pracujících, dále informují další anarchistické organizace (i zahraniční) o jednotlivých kauzách, zasílají odsouzeným do vězení dopisy za účelem informování o okolním světě a morální podpory a v neposlední řadě pořádají protestní akce na podporu vězněných aktivistů.

Finanční prostředky na tyto jejich činnosti získávají pořádáním benefičních koncertů a jiných kulturních akcí, dále také z příspěvků dobrovolníků a mimo jiné i ze zahraničních organizací spolupracujících s AČK. (55)

c) Antifašistická akce (AFA)

Známa pod zkratkou Antifa. Jedná se o sdružení regionálních skupin, které bojují ideologicky i fyzicky proti fašismu, nacionalismu, ultrapravicí, rasismu a dalším útlakům společenských, etnických a sexuálních menšin, které se snaží o své zrovnoprávnění v majoritní společnosti. (6)

AFA vznikla v roce 1996 po vzoru zahraničních AFA organizací, na které je zároveň napojena. Jako reakce na Antifu vznikla neofašistická a neonacistická Anti-Antifa. Její cíl je totožný s Antifou, avšak opačně zaměřený, to znamená proti anarchistům, militantním autonomům, radikálním ekologům a dalším.

Jak tvrdí sami antifašisté, členství v jejich sdružení není podmíněno obdržením určité členské legitimace. Naopak jde o volné sdružení lidí, kteří nesouhlasí s fašismem a chtějí proti němu něco udělat. (7)

Hlavní činnost Antify by se dala vystihnout třemi slovy a to „monitorování, infiltrace, konfrontace. V praxi to vypadá tak, že existuje seznam zastánců nepřátelských skupin a tito jsou následně napadáni. Jednak se objevují fyzické útoky, ale to je jen jedna z možností a ne tak častá. Spíše používají formu veřejného zostuzení. Osobě ze seznamu nastříkají na jeho obydlí nápisy s upozorněním, že zde bydlí fašista apod. (7)

AFA má své působiště převážně v Praze, Brně, severních Čechách a na Zlínsku. Jiné označení pro Antifu může být také Přímá akce, což se objevuje i na různých anarchistických internetových stránkách.

e) Další anarchistickoautonomní skupiny

Federace sociálních anarchistů

Organizace revolučních anarchistů Solidarita

Globalizujeme odpor! (GO!)

Stop válce!

II. Marxistickoleninské skupiny a trockistické skupiny

Vzhledem k tomu, že skupiny z tohoto odvětví extremismu nejsou až tak radikální, je jim věnována jen nepatrná pozornost a spíše jsou uvedeny k ucelení obrazu o rozdělení levicového extremismu. Dokonce i v odborné literatuře se objevují velice poskromnu, velmi kvalitně jsou popsány ve výročních zprávách MVČR a proto je následující část tvořena převážně z této literatury, případně internetových stránek jednotlivých skupin (nejpravdivější a nejaktuálnější informace jsou vždy od pověřených).

a) Komunistický svaz mládeže (KSM)

Založen byl v roce 1990. Členskou základnu tvoří komunističtí sympatizanti ve věku od 15 do 35 let. Svaz je členem Světové federace demokratické mládeže (WFDY). (53)

KSM je nezávislá, dobrovolná, mládežnická organizace, jenž vychází z učení Marxe, Engelse, Lenina a dalších významných myslitelů komunistického hnutí a navazující na tradice československého a celosvětového mládežnického hnutí. (32)

Mezi hlavní body, kterých chtějí dosáhnout patří například právo na vzdělání pro každého (bezplatné a kvalitní vzdělání), bojují za práva mladých pracujících, podporu mladých rodin s dětmi, dostatek kvalitního a levného bydlení pro mladé a za aktivní ekologickou politiku.

Naopak bojují proti fašismu, který pokládají za zločin, proti byrokracii, válkám a militarismu (s tím souvisí i jejich boj proti NATO a odmítání vojenských základen USA v ČR) a v neposlední řadě proti imperialistické globalizaci a jejím institucím (IMF, WB a WTO). (32)

b) Skupina revoluční mládeže REVO (REVO)

REVO je neregistrovaná trockistická skupina. Trockisté se hlásí k odkazu Lva Davidoviče Trockého (Bronštejna) a k víře ve vítězství světové revoluce. (44)

Stejně jako u KSM, i u REVO je v této době nejaktuálnější boj proti vojenským základnám USA v ČR. Tyto dvě skupiny v některých případech navzájem spolupracují a účastní se společně různých demonstrací. Na podzim roku 2005 REVO i KSM podpořily demonstrace proti zásahu Policie ČR na CZECHTEKU 2005 a s tím související petiční akci. (44)

Jejich hlavním cílem je snaha o svržení kapitalismu pomocí revoluce pracujících a poté nastolení globálního komunistického systému s výrobou pouze pro lid, nikoli pro zisk. (47)

c) Seznam dalších skupin spadajících do této části extremismu:

Komunistická strana Československa (KSČ)

Komunistická strana Československa – Českoslov. strana práce (KSČ-ČSSP)

Strana československých komunistů (SČK)

Komunistická mládež Československa (KMČ)

Komunistické hnutí Československa (KHČ)

Slovanský výbor ČR

III. „Levicoví“ skinheads

a) Skinheads Against Racial Prejudice (SHARP)

Sharpskins vznikli v roce 1986. Jsou považováni za odnož skinheads, která se v současné době nejvíce podobá jejich původní formě z Velké Británie. Sami totiž hlásají návrat k těmto kořenům. Jejich členská základna se v celém světě neustále zvyšuje a dnes představují jednu z nejsilnějších frakcí. (14) Distančují se od neonacistických a fašistických skinheadů, které považují za hanbu hnutí a nabádají je, aby dali ruce pryč od skinheads.

Chmelík tvrdí, že jsou SHARP ve své podstatě považováni za bezproblémovou odnož skinheads. (24)

Tvrzení Danicse toto upřesňuje. K použití násilí proti ultrapravicovým skinům, sahají například až při obraně přistěhovaleckých ubytoven a při jiných rasových útocích. (14)

Prohlašují o sobě, že jsou apolitickým seskupením, avšak novodobý trend, kdy se do jejich řad začleňují klasičtí ultralevicový extremisté, hlavně anarchisté, kteří do ideologie vnášejí levicové myšlenky, tento fakt postupně popírá.

Od klasických skinheadů se liší i vizáží. Nosí typické oblečení a rádi poslouchají hudební styl SKA. Nemají holou hlavu, naopak někteří stoupenci nosí dlouhé vlasy, podobně jako hippies. S těmito jsou však na „ostří nože“. Vesměs „Sharpisté“ hlásají všechny myšlenky původních skinheads. Neonacistickou frakcí jsou však kritizováni, že ačkoliv cílem SHARPů má být návrat k původním skinheads, nemají stejné záliby a ztrácí i původní předmět boje. Například nechodí na fotbal, tolerují drogy, nejsou patriotští, nestaví se za zájmy dělnické třídy. Jsou dokonce ochotni sedět v rockovém klubu Propast s příznivci hippies a anarchisty. Tento fakt potvrzuje i článek v časopise neonacistické skupiny Blood and Honour Division Bohemia (43)

Tato skupina vydává kvalitní hudební časopis, fanzin, s názvem Bulldog, který je známý i ve světě.

b) RED SKIN (RASH)

Poprvé se Redskins objevili v Praze roku 1996. Název, v překladu „Červení skinheads“, je odvozen od stylu jejich oblékání. Nosí červené bundy („bombry“), původně určené pro piloty USA a boty značky Dr. Martens (tzv. „martensky“). Do těchto bot si údajně navlékají červené tkaničky, což je prý jejich poznávacím znamením. Naopak ultrapravicoví skinheads nosí bílé tkaničky a nacionalističtí skini hnědé. Toto rozlišení pomocí tkaniček platilo možná v počátcích, ale v dnešní době na něj nelze spoléhat. Avšak červené bundy, kalhoty, šátky a jiné doplňky stoupencům RASH zůstaly.

Redskins jsou považováni za nejradikálnější a nejmilitantnější levicově orientovanou odnož hnutí skinheads, stejně jako neonacisté v pravicovém spektru. Terčem jejich útoků bývají ultrapravicoví skinheads a členové neonacistických organizací. (24) Jejich orientace je extrémně levicová a z původního hnutí převzali kult síly a ten spojili s revolučním antifašismem a s myšlenkami klasických anarchistů. (14) Redskins spolupracují s anarchistickou ANTIFOU. Vzhledem k tomu, že velice sympatizují s anarchisticky orientovanými myšlenkami, zaznamenáváme i akce zaměřené proti globalizaci (stejně akce jsou popsány u anarchistickoaautonomního spektra). Nejsou si však blízcí jen s anarchisty. Rovněž vyznávají spoustu marxistických ideologií (např. stalinismus, maoismus a trockismus). (25)

Ačkoli by se mohlo zdát, že Redskini a Sharpisté budou jakýmsi „spojenci“, není to pravdou. Tato hnutí se příliš nerespektují a hlásají navzájem veřejnou distanci.

IV. Militantní ekologové

Skupiny militantních ekologů jsou jedni z nejnebezpečnějších skupin vůbec. Schovávají se za velice ušlechtilé cíle. Jejich akce, kromě demonstrací a jiných protestních akcí, kterými chtějí oslovit co největší počet lidí, jsou skryté a zaměřené proti jednotlivcům. Jsou to záškodnické akce, při kterých napadají hospodáře, zemědělce a jiné chovatele a pěstitele.

a) The Animal Liberation Front (ALF)

V současnosti je nejnebezpečnější skupinou. Výše naznačená činnost je jen jakousi nejmírnější formou jejich akcí. Jinými druhy útoků jsou např. žhářské útoky nebo kontaminace výrobků. Mnohdy tyto extremisté sahají i k násilí, jenž je používáno islámskými teroristy a to bombovým útokům. Cílem těchto akcí jsou převážně laboratoře, kde se používají zvířata k pokusným účelům. Používání bomb je však výsada převážně zahraniční frakce ALF. U nás se vyskytují záškodnické útoky s cílem co nejvíce poškodit tyto laboratoře. Například šlo o útok skupiny ALF proti firmě

Biotest. Akce je popsána na stránkách skupiny ALF a následující informace pocházejí ze samotného prohlášení ALF k této akci.

Útok byl proveden v noci z 28. na 29. 3. 2003 proti majetku firmy Biotest s.r.o. v Pardubicích – Rosicích. Cílem bylo co nejvíce poškodit zařízení v objektu, a tím zkomplikovat této firmě další mučení, mrzačení a zabíjení nevinných zvířat. Autor článku (není uveden z obavy před stíháním policií) uvádí, že bylo odneseno celkem 11 HDD z celkem 10 počítačů nacházejících se v komplexu. Ostatní hardware byl buď zničen, nebo alespoň těžce poškozen, stejně jako vybavení kanceláří, laboratoří a archivů. (29)

Na stejných stránkách je uveřejněno ještě jiné prohlášení, které předchozí více méně dementuje, autora předchozího prohlášení označuje za infiltrátora a uvádí přesné informace o akci proti Biotestu. Liší se však pouze v počtu odnesených či zničených předmětů, záměr, provedení a přihlášení se k útoku zůstává. Škody spáchané na majetku firmy Biotest vyčíslují zhruba na 2 000 000 až 2 400 000 Kč. (30)

Filosofie ochránců zvířat je značně extrémní a může znít zhruba následujícím způsobem: Rozdělení na živočišné druhy se rovná rasismu a otroctví. Všechna zvířata jsou obdarováni citem a mají stejná práva jako člověk. Nadřazování člověka nad jakýkoli druh a využívání zvířat považují za nemorální.

1.6 Symbolika extremistických skupin

1.6.1 Symboly používané pravicovými extremisty

Neonacistické skupiny a organizace většinou používají symboly, které se v historii již vyskytovaly. Základem jsou například starodávne runy či nacistické symboly. Tyto ale také byly mnohdy převzaty od jiných skupin. Například hákový kříž, neboli svastika, byl původně symbol indického náboženství pro štěstí. (36) Takto převzatá symbolika se dále různě dotváří a modifikuje, aby odkazovala na původní symboly, ale zároveň nemohla být označována za nelegální.

Příloha 2 obsahuje různé obměny hákového kříže, v příloze 3 jsou obrázky s motivem říšské orlice a v příloze 4 jsou ukázky používaných run a jiných symbolů.

Každý symbol je také stručně popsán. Příloha 5 obsahuje symboly jednotlivých pravicových extremistických skupin a hnutí.

I. Rasistické akronymy: (2, 26)

RAHOWA – Celý význam: Racial Holy War, což v překladu znamená „Svatá rasová válka“. Rasističtí extremisté vyznávající RAHOWU věří ve vítězství bílé rasy a její nadvládu nad ostatními rasami a nad Židy po celém světě.

ZOG/JOG – Celé znění je Zionist-Occupied Government/Jewish-Occupied Government (v překladu „Vláda ovládaná sionistou/Vláda ovládaná Židem“). Zastánci tvrdí, že vláda je ovládána Židy, stejně jako média.

SWP - Celé znění: Supreme White Power (překlad „Nadřazená bílá síla“). Akronym slouží k poukázání na nadřazenost bílé rasy.

WPWW – Celé znění: White Pride World Wide (překlad zní „Bílá hrdost po celém světě“). Slouží k prokázání hrdosti na svou (bílou) rasu rasistům (u nás například neonacisté).

UAO – Celé znění: United As One („Sjednocení“). Akronymem stoupenci volají po potřebě sjednocení všech bílých lidí.

ORION – Celé znění: Our Race is Our Kation („Naše rasa je náš národ“). Staví rasu nad národ, akronym má velice blízko k myšlenkám Křesťanské identity. Velmi často ho využívá odnož amerického Ku-Klux-Klanu se jménem „Orion Knights of the Ku-Klux-Klan“ (Orion rytíři Ku-Klux-Klanu) a jedna kanadská rasistická skupina si tato slova dokonce ustanovila jako své oficiální moto.

ROA – Celé znění: Race Over All („Rasa nade vše“). Velmi oblíbené nacistickými skupinami. Používá se jako pozdrav či přivítání na internetových fórech a podobně.

Unsere Ehre Heisst Treue – Celé znění: Our honor is loyalty. („Věrnost je naše čest“). Slogan, který v minulosti používaly jednotky SS. Dnes slouží k vyjádření jakési věrnosti bílé rase.

II. Číselná symbolika: (1)

14 (words) – Číslice symbolizuje 14 slov ze sloganu, za který bojují neonacistické a rasistické skupiny: „We must secure the existents of our people and a future for white children.“ (překlad „My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí.“)

88 – Vyjadřuje v číslicích akronym nacistického pozdravu „Heil Hitler“. Osmé písmeno v abecedě je „H“, 88 jsou tedy dvě H za sebou, což je zkratka „Heil Hitler“.

14/88 – Pouhé spojení dvou předešlých číselných symbolů.

311 – Číslice má označovat 3 K. Jedenácté písmeno v abecedě je K, 3 K je znak Ku-Klux-Klanu. Tento symbol je tedy používán tzv. klansmany.

100% – Tímto symbolem extremisté kladou důraz na 100% čistotu bílé rasy.

4/20 – Jedná se o datum Hitlerových narozenin. Nacisté a neonacisté jej používají k poukázání na ztotožnění se s ideou nacionálního socialismu.

28 – Symbolizace písmen BH. Jsou to počáteční písmena z názvu skinheadské skupiny Blood & Honour.

18 – Přepis písmen AH, což jsou iniciály Adolfa Hitlera.

23 – 23. písmeno v abecedě je W. Rasisté si nechávají vytetovat písmeno W pro demonstraci a propagaci bílé rasy (anglicky „bílý“ je „White“). (**1**)

1.6.2 Symboly používané levicovými extremisty

Extremistické ultralevicové skupiny a hnutí jsou mnohem kreativnější u vymýšlení svých emblémů. Jejich symbolika je mnohem různorodější než u pravicově orientovaných extremistických skupin a hnutí. Zapříčiněno je to zejména velkou šíří názorové a ideologické orientace od ekologických radikálů přes nejnebezpečnější anarchisty až po militantní maoistické buňky. Na rozdíl od symbolů pravicových skupin, které propagují fašismus, levicové symboly žádnou ilegální ideologii nepropagují. Debaty se vedou o symbolu znázorňujícím srp a kladivo, ale ani tento prozatím trestně právně postihován nebyl. (**25**)

Stejně jako v předchozí části, i zde se grafickým symbolům levicových skupin autor věnuje spíše v přílohách a to z důvodu, aby obrázky umístěnými v teoretické části zbytečně neodváděl pozornost od textu a informací v něm.

Příloha 6 obsahuje symboly, které jsou zaměřeny proti pravici (obsahují symboly „pravičáků“ a tyto všemožně haní, ničí atd.). Příloha 7 obsahuje příklady symbolů jednotlivých levicových extremistických skupin a hnutí.

1.7 Legislativní rámec

V této části jsou zákonné normy, dle kterých jsou postihována protiprávní jednání s extremistickým podtextem.

Jednotlivé trestné činy jsou řazeny podle čísel paragrafů (směrem od nejnižšího k nejvyššímu) a tedy i podle pořadí, jak jsou popsány v zákoně číslo 140/1961 Sb., trestní zákon.

1.7.1 Trestný čin násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci

§ 196

(1) *Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.*

(2) *Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich **politické přesvědčení, národnost, příslušnost k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání**, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.*

(3) *Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání takového činu.*

1.7.2 Trestný čin hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení

§ 198

(1) *Kdo veřejně hanobí*

a) některý národ, jeho jazyk, některou etnickou skupinu nebo rasu, nebo

b) skupinu obyvatel republiky pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) *Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami. (27)*

1.7.3 Trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

§ 198a

(1) *Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě, nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

(2) *Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.*

(3) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,*

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo*
- b) účastní-li se aktivně činnosti skupin, organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou nebo náboženskou nenávist. (27)*

1.7.4 Trestný čin ublížení na zdraví (ublížení na zdraví – těžká újma)

§ 221

(1) *Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

(2) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,*

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti,*
- b) spáchá-li takový čin na jiném **pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo***
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.*

§ 222

(1) *Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta až osm let.*

(2) *Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,*

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti, nebo*
 - b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho politické přesvědčení, národnost, příslušnost k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že je bez vyznání*
- (27)

1.7.5 Trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka

§ 260

(1) *Kdo podporuje nebo propaguje hnutí. Které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.*

(2) *Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,*

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem,*
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo*
- c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.*

§ 261

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta. (27)

Skutková podstata tohoto trestného činu podle § 261 trestního zákona (dále jen „tr. zák.“) spočívá ve veřejném projevování sympatií k fašismu či podobnému hnutí a pro posouzení věci není podstatné, zda jeho jednání je způsobilé ovlivnit jiné osoby. (20)

Aby došlo k naplnění trestní odpovědnosti se nepožaduje, aby sám pachatel znal přesný význam nášivek, postačí pouze jeho vědomí o tom, že jde o symboly spojené s hnutím směřujícím k potlačení práv a svobod občanů a jeho kladný vnitřní vztah k těmto hnutím. (20)

§ 261a

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta. (27)

1.7.6 Další trestné činy

Trestný čin vraždy – zvláště je s extremistickým jednáním spojen odstavec 2, písmene g).

Trestný čin vydírání – opět je v této problematice důležitý především 2. odstavec a písmene f).

Trestný čin poškozování cizí věci – v odstavci 2 písmene b) je popsáno protiprávní jednání, které může být spojeno s extremismem.

1.7.7 Přestupky

Protiprávní jednání s menší mírou společenské nebezpečnosti nežli trestné činy jsou přestupky. Popsány jsou v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Opět je uveden pouze ten, který se pojí s extremismem a jeho nezákonným projevem.

Přestupky proti občanskému soužití (§ 49)

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo...

- d) omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin,*
- e) působí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav anebo pro jeho stav manželský nebo rodinný. (27)*

1.8 Přehled trestné činnosti páchané členy extremistických skupin v roce 2005

Předem chce autor vysvětlit, proč popisuje trestnou činnost právě z roku 2005, když v době psaní a odevzdání práce již probíhal rok 2007. Je to dáno faktem, že výroční zprávy MVČR o extremismu vycházejí až po datu odevzdání bakalářských prací na Jihočeské univerzitě, a proto zpráva z roku 2005 byla aktuálnější.

Z celkového počtu 344 060 zjištěných trestných činů na území České republiky bylo popsáno 253 trestných činů s extremistickým podtextem, což je 0,07% z celkového množství zjištěné kriminality. (44)

V souvislosti s extremismem můžeme hovořit o třech základních formách násilí, které uplatňují:

1. fyzické násilí proti osobě
2. násilí proti majetku
3. psychické násilí.

Chmelík ve své publikaci uvádí, že ultralevicové hnutí, které je u nás reprezentováno především anarchoautonomy, se na násilných projevech nepodílí. Hlavní příčinou tohoto faktu je značná roztržitost hnutí. (25)

Avšak další odborníci, zvláště ze strany PČR správy Jihočeského kraje, zabývající se extremismem s tímto tvrzením nesouhlasí. Právě levicové extremisty označují za ty, jenž vyvolávají konflikty při demonstracích a jiných obdobných akcích.

Skladba pachatelů trestné činnosti s extremistickým podtextem je v podstatě stejná. Nezměněná zůstává i struktura jejich vzdělání. Dle zprávy MVČR o extremismu z roku 2005 výrazně převažovali absolventi základní školy s výučním listem (110 osob – 39,7 %) a absolventi základní školy bez kvalifikace (104 osob – 37,5 %). Dále následovali pachatelé se středoškolským vzděláním (19 osob – 6,9 %) a pachatel s vysokoškolským vzděláním (1 osoba – 0,4 %). Pachatelé, u kterých nebylo zjištěno vzdělání bylo 35, což je 12,6 % z celkového množství všech pachatelů. (44)

Nejzávažnější případy s extremistickým podtextem byly v roce 2005 zaznamenány pouze v krajích Středočeském, Severočeském a Jihomoravském. Ve čtyřech případech se jednalo o napadení romské komunity, v jednom případě byli napadeni příznivci hnutí skinheads anarchisty a v jednom případě napadl Rom příslušníka majority.

Konkrétní příklady činnosti extremistů:

V severočeských městech Most a Liberec došlo k fyzickému napadení romské komunity. Tito byli napadeni příznivci hnutí skinheads.

V jiném případě došlo k úmyslnému zapálení domu obývaného Romy, a to ve středočeském městě Rožmitál pod Třemšínem.

V jednom z těchto případů byl napadený příslušník romské komunity pobodán nožem v oblasti srdce a hrudníku. Všechny kauzy, které jsem výše uvedl, byly Policií ČR ukončeny návrhem na podání obžaloby.

Za celý rok 2005 nebyl spáchán trestný čin vraždy s rasistickým motivem nebo trestný čin ublížení na zdraví s následkem smrti s rasistickým motivem. (44)

1.9 Oblast prevence a zabezpečení problematiky extremismu

Ze států nově přijatých do Evropské unie patří ČR mezi ty, jenž formulovaly svou protiextremistickou politiku. Vychází z řady opatření trvalého či dlouhodobého charakteru zaměřených jak do oblasti prevence a jejích programů, tak do represe. Přesto jsou zde stále oblasti, jimž je neustále zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost. Především se jedná o pořádání pravicově extremistických koncertů na našem území a zneužívání sítě Internet k šíření nenávistných idejí.

Vedle systematické policejní a zpravodajské práce se v preventivní oblasti uplatňují aktivity vyvíjené resorty školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí či Probační a mediační službou. Stejně tak měly nemalý význam aktivity nevládního a privátního sektoru a osvětová práce obecně. (44)

Příkladem preventivních aktivit byla dětská soutěž s názvem „Jak to vidím JÁ“, pořádaná ministerstvem vnitra. Je zaměřena na žáky základních škol a týká se oblasti patologických jevů. Ve třetím kole se mimo jiné objevilo i téma extremismu. Zde uvádím příklady otázek, které se v této soutěži objevily:

pro děti I. stupně základní školy

Jak se zachováš v situaci, kdy tvůj kamarád má jiný názor než ty?

Je správné ubližovat druhému za jiný názor?

Má někdo právo ničit majetek, když s něčím nesouhlasí?

pro děti II. stupně základní školy

Co si představuješ pod pojmem extremismus?

V čem může být extremismus nebezpečný?

Jakých trestných činů se mohou extrémisté dopouštět? (9)

Prevence prováděná takovým to způsobem je pro děti nenásilná a lépe pochopí i problém, o kterém pojednává. Tato soutěž totiž měla svou literární a výtvarnou stránkou, kdy autory byly právě děti. Nejlepší díla pak vybral ministr vnitra a autory ocenil.

2. Cíle práce a hypotézy

2.1 Cíle práce

Hlavním cílem práce je zdokumentovat situaci extremismu v České republice, respektive v Trhových Svinech, jeho základní nezákonné aktivity, delikventní chování osob sympatizujících s extremismem a také jeho možnou hrozbu. Dále se autor snaží získat postoje obyvatel Trhosvinenska k takovýmto skupinám, zjistit jejich znalost v této oblasti, přičemž poukazuje na možnou prevenci násilnického prosazování vlastních názorů extremistickými skupinami.

Dílčími cíli jsou:

- rozbor jednotlivých extremistických skupin a seznámení se s jejich myšlenkami
- zmapování situace extremismu na Trhosvinensku
- zjištění základních postojů obyvatel této lokality k pravicovému a levicovému extremismu
- ověření, zda větší strach budí právě pravicový či levicový extremismus
- návrhy možných preventivních opatření

2.2 Hypotézy

Vzhledem k volbě výzkumné techniky a její metodiky autor stanovil určité hypotézy. Tyto pracovní hypotézy jsou pouze obecné a poslouží k odkrytí širších souvislostí.

Pracovní hypotéza 1

„Alespoň nadpoloviční většina mužů předpokládá, že pachateli trestné činnosti s extremistickým podtextem jsou nejčastěji osoby ve věkovém rozmezí 21-29 let.“

Pracovní hypotéza 2

„Muži ve více než 60% předpokládají, že pachateli trestné činnosti s extremistickým podtextem jsou nejčastěji lidé s minimálním dosaženým vzděláním (tzn. základním).“

Pracovní hypotéza 3

„Nejčastějším zdrojem informací o extremistických aktivitách a jejich aktérech jsou u žen média. Toto tvrdí minimálně polovina dotazovaných žen.“

Pracovní hypotéza 4

„Alespoň 50% žen nedokáže rozlišit, které skupiny spadají do pravicového a levicového extremismu, ale větší strach u nich budí spíše představa pravicového extremismu.“

3. Metodika

3.1 Použité metody

Výzkumnou metodou v praktické části je zvolen kvantitativní výzkum, jehož výsledky by v daném tématu měly dostatečně vystihnout měřený stav a v potřebné míře odhalit nezbytné informace.

Jako vzor kvantitativního přístupu k výzkumu v sociálních vědách slouží metody přírodních věd. Předpokládá se zde, že lidské chování můžeme do určité míry měřit a předpovídat. U těchto metod výzkumu se používá náhodného výběru, experimentu a silně strukturovaného sběru dat. (22) Jednou takovouto hojně užívanou metodou sběru dat je dotazník, který se k získání potřebných informací rozhodl použít i autor.

Kvantitativní výzkum bývá spojován s hypotetickodeduktivním modelem vědy, který je tvořen těmito komponentami:

- Formální vyjádření určitého obecného tvrzení, které se snaží vysvětlit vztahy v reálném světě - teorie.
- Provádí se dedukce. Za předpokladu, že se teorie potvrdí, očekáváme, že nalezneme vztah mezi minimálně dvěma proměnnými X a Y – hypotéza.
- Uvažujeme definici, co je nutné zjistit, abychom pozorovali X a Y – operační definice.
- Provede se pozorování – měření.
- Provedou se závěry o platnosti stanovených hypotéz – testování hypotéz.
- Vytáhne se výsledek testování zpátky k teorii – verifikace.

Prováděné měření musí být dostatečně validní, to znamená, že se měří opravdu to, co měřit chceme, a také musí být spolehlivé – za stejných okolností by měl vyjít stejný výsledek. (22)

Při sběru dat autor použil metodu klasického dotazníku většinou s uzavřenými otázkami. Respondentům tyto dotazníky předával z největší části osobně, aby mohl reagovat na jejich případné otázky a zamezil možným nejasnostem při vyplňování a odpovídání. Tím se snažil docílit co nejvyšší validity a spolehlivosti svého měření. V případech, kdy autor nemohl být přítomen vyplňování dotazníků, pověřil alespoň dostatečně instruovanou osobu, seznámenou s cíli dotazníku a metodou jeho vyplňování.

Pro lepší představu je dotazník uveden v přílohách (Příloha 8).

Při sestavování okruhu otázek autor postupoval tak, že:

1. – 3. otázka slouží k získání informací o respondentovi (pohlaví, věk, vzdělání).
4. – 7. otázka je zaměřena na informovanost veřejnosti o extremismu a způsob získávání informací o něm. (*hypotéza 3*)
8. – 12. otázka je zdrojem informací o možných pocíťovaných obavách respondentů z extremismu. (*hypotéza 4*)
13. – 15. otázka mapuje situaci extremismu v okolí respondenta, respektive vnímání projevů extremismu respondenty a jejich vztah k členství.
16. – 20. otázka hodnotí předpoklad veřejnosti k pachatelům trestné činnosti s extremistickým podtextem, legislativní rámec a možnou prognózu extremismu do budoucnosti. (*hypotéza 1 a 2*)
21. a 22. otázka je doplňující.

Před uskutečněním výzkumného šetření byl na malém vzorku populace, se shodnými znaky jako cílová skupina, proveden krátký předvýzkum. Jedná se o další použitou strategii, sloužící k zamezení odchylek při šetření. Cílem bylo zjistit, zda daná skupina deseti lidí správně rozumí otázkám předloženého dotazníku, pochopila-li způsob vyplňování i cíl dotazníku. Vzorek zkoumaných lidí byl vybrán předem promyšleným způsobem, aby došlo k zamezení duplicity informací a k dostatečné reprezentativitě cílové skupiny.

Z výsledků provedeného předvýzkumu vyplynula skutečnost, že otázky jsou pro veřejnost až na pár výjimek, které byly poté opraveny, dostatečně srozumitelné. Stejně tak i způsob vyplňování a cíl dotazníku. Po zmíněném upravení otázek autor přistoupil k hlavnímu výzkumu.

3.2 Charakteristika zkoumaného souboru

3.2.1 Popis prostředí výzkumu

Jak autor uvádí v kapitole zabývající se metodikou, je v praktické části bakalářské práce použit kvantitativní výzkum. Toto šetření a sběr dat byl prováděn v prostředí obce Trhové Sviny. Jedná se o obec s rozšířenou působností v rámci Jihočeského kraje, oblast Českobudějovicka. Samotná obec má přibližně 4 800 obyvatel a do její působnosti spadá dalších 15 obcí.

Město Trhové Sviny je charakteristické mimo jiné tím, že má určité zkušenosti s problematikou extremismu. Mezi jeho obyvateli najdeme zástupce obou politických extremistických sfér a to zástupce z ultralevice i ultrapravice. Dokazují to všemožné nápisy a malby symbolů na veřejných místech. Ve větší míře však zřejmě převažují sympatizanti s levicovou extremistickou scénou, byť se za členy skupin nemusí nutně považovat, avšak některé myšlenky s nimi sdílejí.

Velmi často je zde vidět zastánce punkové kultury a subkultury techno. Tito spolu vzájemně celkem dobře vycházejí a vysedávají na veřejných prostranstvích. Společně pak každoročně vyrážejí na technoparty CzechTekk, která se v roce 2000 konala nedaleko Trhových Svinů v obci Lipnice u Jílovic.

Na druhé straně se poblíž Trhových Svinů konají i skinheadské koncerty. Důkazem toho byl nedávný koncert pořádaný u příležitosti oslavy narozenin jednoho účastníka na Nových Hradech. Tyto akce se však nekonají jen na Nových Hradech, ale i v nedaleké obci Jílovic. Přímo do Trhových Svinů se podobné koncerty nesituují, jelikož zde není k dispozici větší společenský sál.

3.2.2 Rozbor výzkumného vzorku

Při provádění sociologického výzkumu je důležité stanovit si dostatečně reprezentativní vzorek, jenž kvalitně supluje cílovou populaci. To znamená, že ta část populace, která vyplní dotazníky, musí mít stejné znaky, jako skupina, kterou chceme zkoumat. Cílovou skupinou zde prováděného výzkumu jsou obyvatelé obce Trhové Sviny. Celkem odpovědělo 124 respondentů, z čehož 64 bylo mužů a 60 žen. Dalším zkoumaným prvkem byl jejich věk. Dotazníky vyplňovali pouze osoby starší 15-ti let, přičemž nejvíce jich bylo ve věkovém rozmezí od 40 let výše (54 dotazovaných) a další významnou věkovou skupinu tvořily osoby ve věku od 26 do 40 let (48 dotazovaných). Posledním ze zkoumaných osobních údajů vypovídajících o respondentovi bylo jeho dosažené vzdělání. Podmínkou bylo minimálně dosažené základní vzdělání. Nejvíce respondentů odpovědělo osob se středoškolským vzděláním (96 dotazovaných). Pro lepší představu o zkoumaném vzorku zde autor odkazuje na grafické znázornění výsledků v následující kapitole.

Aby nedošlo ke kumulaci osob jednoho typu (přesvědčení, názory atd), byla provedena určitá opatření. Dotazníky byly například rozdávány do naprosto nesourodých celků. Jednak přímo na ulici respondentům ochotným spolupracovat a to v různých denních časech. Dále pak na úřadech a firmách se sídlem v Trhových Svinech (Městský úřad Trhové Sviny, firmy Greiner nástrojárna spol. s r.o a A. Schmied, s.r.o.). V neposlední řadě pak autor rozdával dotazníky přímo při návštěvách jednotlivých rodin. Tím došlo ke shromáždění různorodých respondentů města a potažmo i odlišných názorů.

Vzhledem k nemožnosti provádění výzkumu na všech místech ve stejný čas a tím pádem možnosti duplicity získaných dat, bylo přímo v dotazníku nutné odpovědět, zda se respondent již dříve tohoto výzkumu neúčastnil.

Celkem bylo rozdáno 170 dotazníků. Vzhledem k časté přímé účasti osoby provádějící výzkum při vyplňování dotazníků, došlo k jejich poměrně vysoké návratnosti. Z celkového počtu 170-ti dotazníků se autorovi vrátilo 124 vyplněných, což činí přibližně 73 procent.

4. Výsledky

Číslo grafu vždy odpovídá číslu otázky v dotazníku. Pro přehlednost je součástí statistická tabulka obsahující vyhodnocená data z dotazníků (příloha 9).

Graf 1:

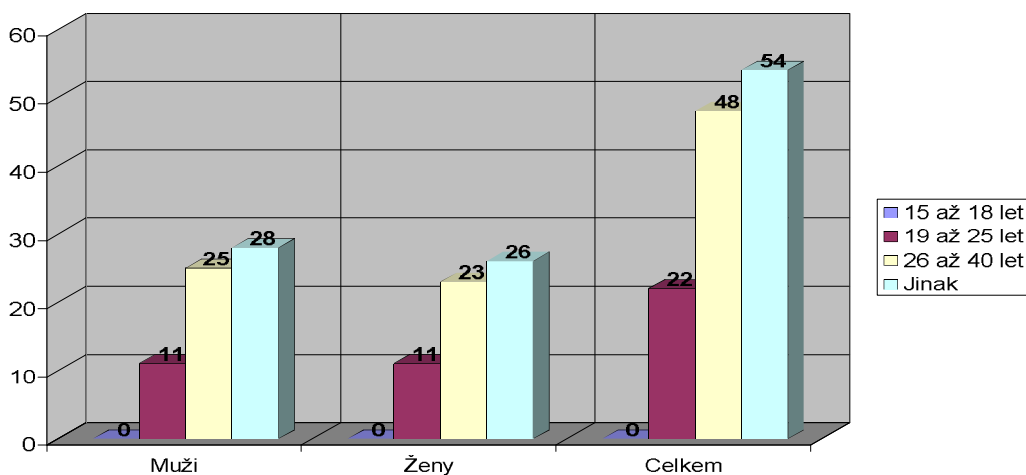
Poměrné vyjádření zastoupení mužů a žen ve zkoumaném vzorku.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 2:

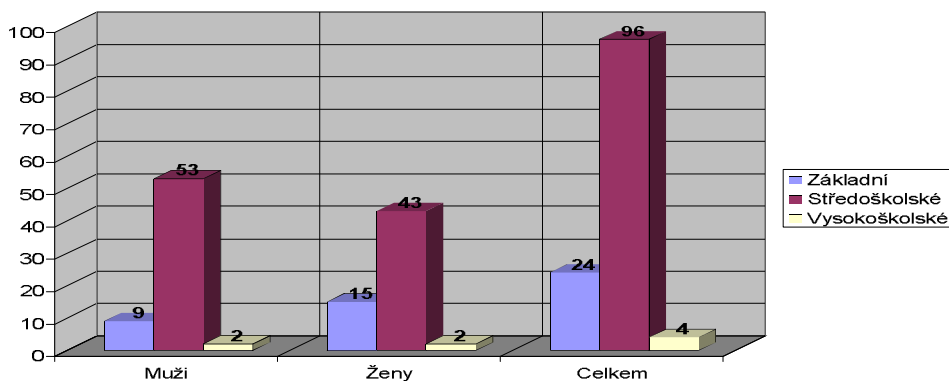
Graf znázorňuje věkové složení respondentů. Jednotlivé věkové skupiny jsou zobrazeny nejprve podle zástupců v každém pohlaví a následně v celkovém počtu. Nejvíce dotazovaných bylo starší 40-ti let (přibližně 45%) a následně od 26 do 40 let (cca 40%). Informace ve výzkumu mohou být skreslené právě tím, že největší počet respondentů je v takovémto věkovém rozmezí. Čísla nad sloupci grafu odpovídají přímo počtu odpovědí, nikoli procentuálnímu přepočtu odpovědí.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 3:

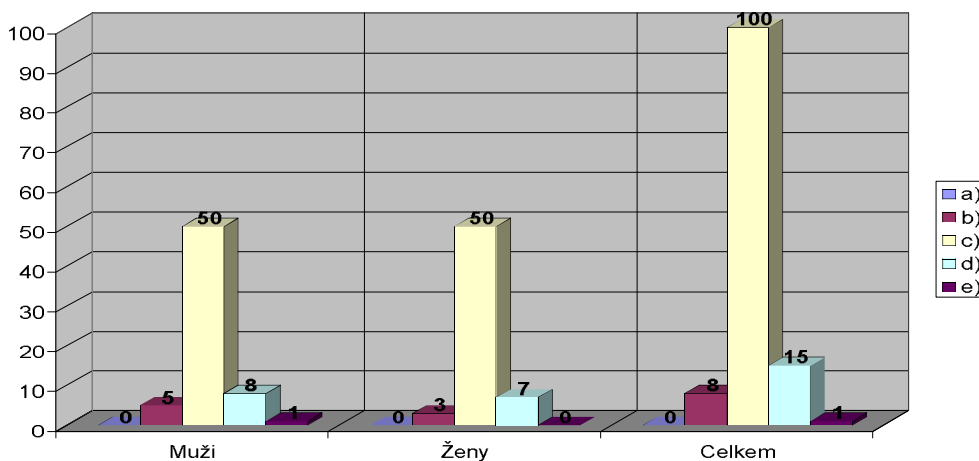
Ukazuje dosažené vzdělání respondentů. Podíl vysokoškolských respondentů, kteří by měli mít největší přehled o problematice extremismu v ČR je zde zanedbatelný. Nejvíce dotazovaných má dokončeno středoškolské studium (plných 77%). Z tohoto důvodu nemohou být data opět aplikována na veškerou populaci.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 4:

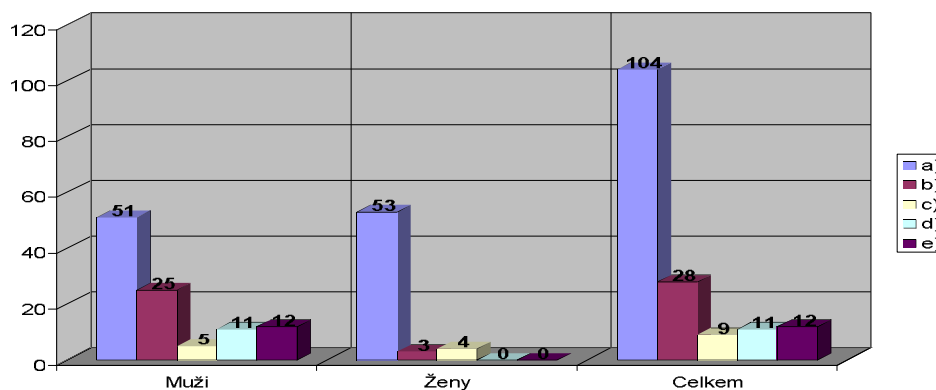
Je zaměřen na čtvrtou otázku z dotazníku a to: „*Vnímáte alespoň částečně extremistickou scénu v České republice – myslíte si, že v ČR existují určité extremistické skupiny (zde je možnost zakroužkování více možností, u možnosti „a.“ prosím o nastínění, o jakou skupinu se jedná)?*“ Nejčastější odpovědi byla možnost „c“ – „*Ano, vím, že extremismus v ČR existuje*“ a to jak u mužů tak i u žen (80% z celku).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 5:

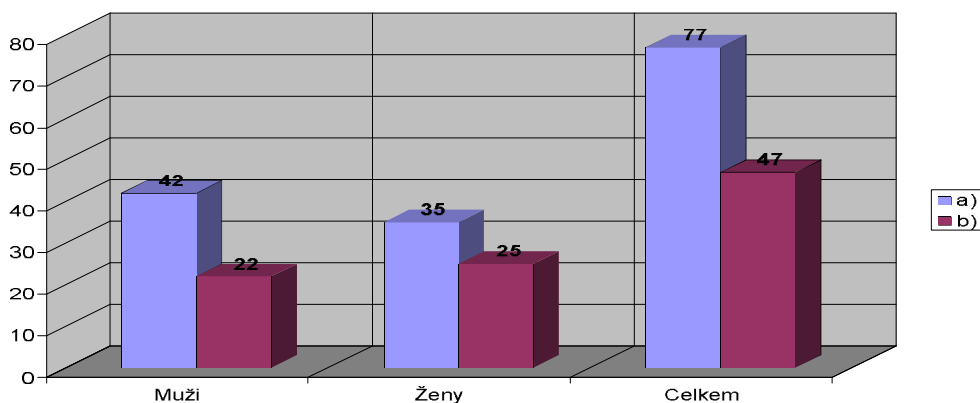
5. otázka byla zaměřena na způsobu získávání informací o extremismu veřejností. Tedy z jakých prostředků získají nejvíce informací. V naprosté většině (84% z celku) muži i ženy získávají informace z médií (možnost „a“). Dalším důležitým zdrojem (22% z celku) byl internet (možnost „b“). U mužů pak velkou roli (19% mužů) hrály i jiné formy získávání informací než v dotazníku blíže uvedené (možnost „e“) a osobní zkušenosti s extremismem (možnost „d“) (17% mužů).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 6:

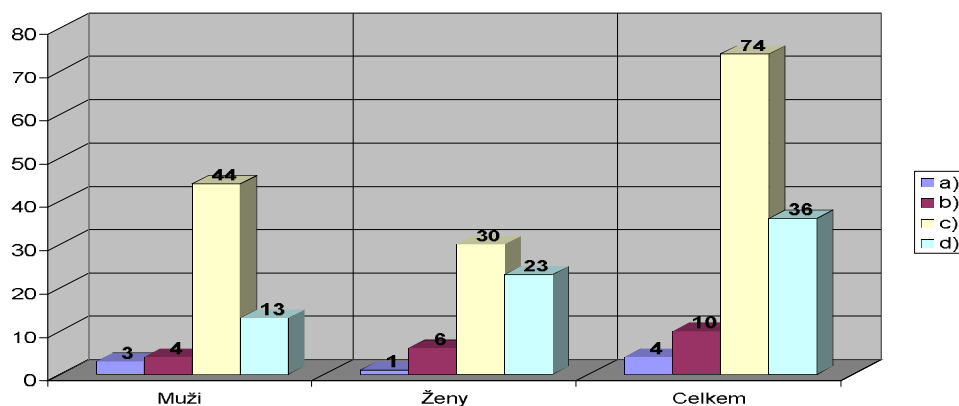
U otázky číslo 6, jenž zněla „Znáte nějakou konkrétní extremistickou skupinu?“, se častěji (62% z celku) vyskytovala odpověď *ano* (možnost „a“), a to u obou pohlaví. Rozdíl v zastoupení odpovědi „ano/ne“ však nebyl tak markantní, zvláště pak u žen (58% pro možnost „a“ ku 42% pro možnost „b“).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7:

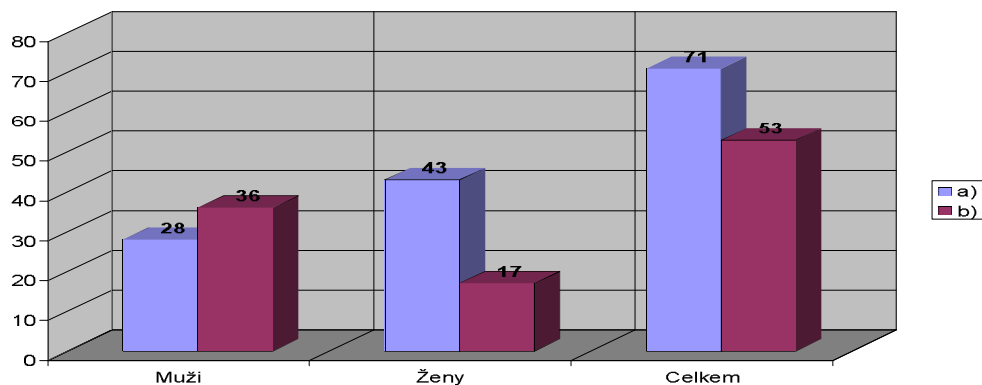
Na otázku ve znění: „Dokážete zařadit jednotlivá extremistická hnutí podle pravolevé osy (rozdělení na klasickou „pravici“ a „levici“)? Pokuste se o to v níže uvedených příkladech. Postačí u názvu skupiny naznačit P pro pravici a L pro levici“, nejčastěji (60%) muži i ženy označovali možnost „c“ – „Mám jakousi představu o pravolevé ose, ale nevím, které skupiny do patřičné oblasti patří“. Další významnou hodnotu (v celku 29%, ženy 38%) dosáhla možnost „d“ – „Nemám ponětí, co pravolevá osa znamená (respektive co znamená rozdělení na pravici a levici), zvláště u žen“

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 8:

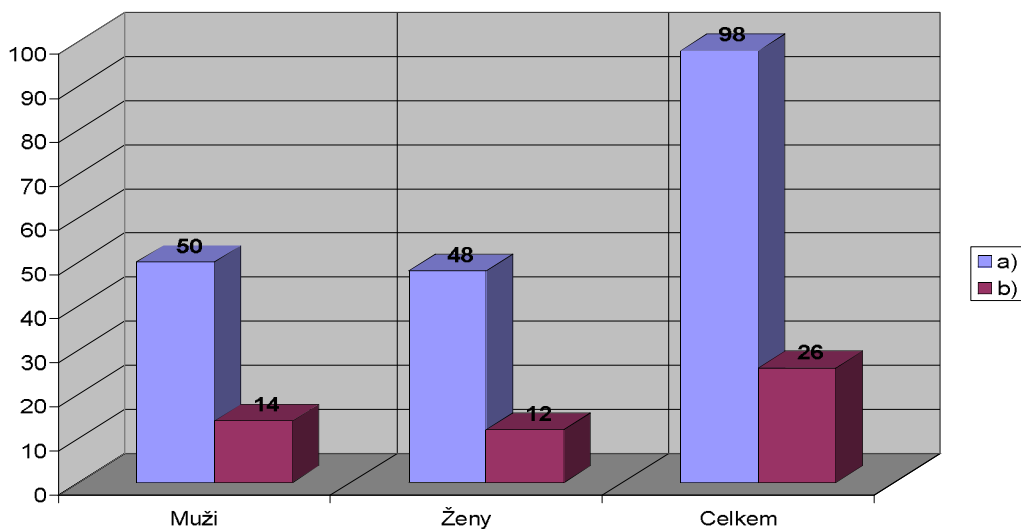
Znázornění odpovědí na otázku: „Obáváte se extremismu?“ Zajímavé je, že muži častěji (56%) volili odpověď „b“ – „Ne“, kdežto ženy odpověď „a“ – „Ano“ (71%). V celku pak vyplívá, že obyvatelé Trhových Svinů takovou obavu mají (57% ku 43%).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 9:

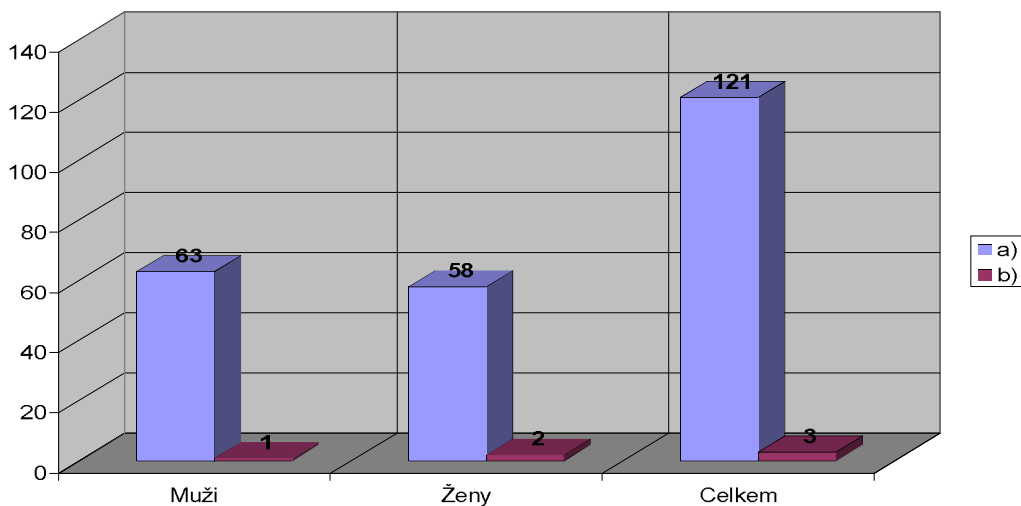
Devátá otázka byla zaměřena na větší obavu respondentů z pravicového (možnost „a“) či levicového (možnost „b“) spektra extremismu. Ve většině případů (79%) mají dotazovaní silnější obavu z pravicového spektra a to tak, že muži i ženy takřka ve shodném poměrném zastoupení (muži 78%, ženy 80%).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 10:

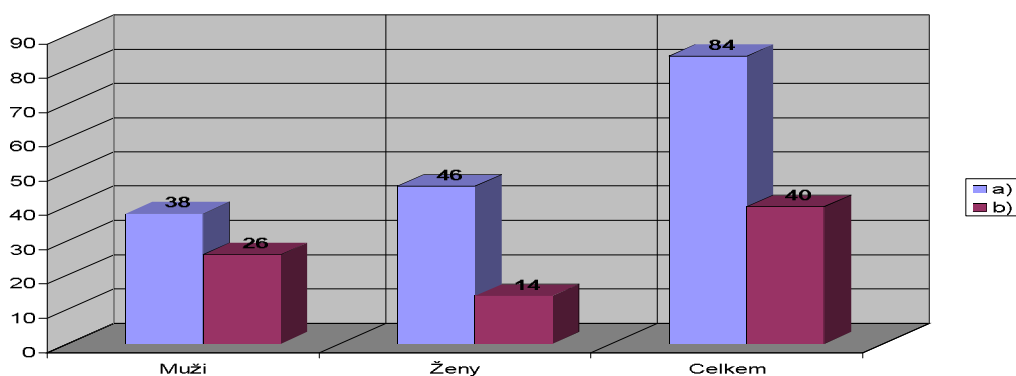
98% mužů a 97% žen pokládá extremismus za symbol pro násilí.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 11:

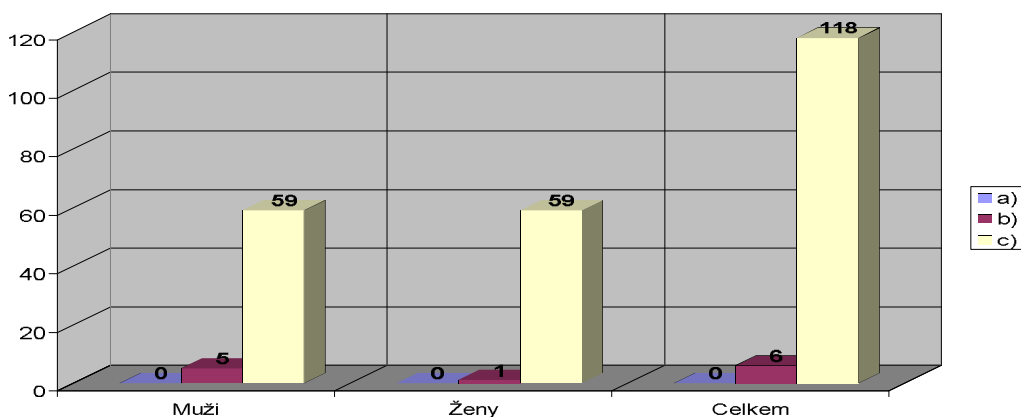
Na rozdíl od předchozího grafu, kdy statistika byla naprosto jasná, u otázky: „Považujete kriminalitu za nezbytnou součást extremismu, respektive jeho projevu“, už tomu tak není. Možnost „a“, což byla odpověď „ano“ volilo 59% mužů a 76% žen. V celkovém měřítku pak 67% respondentů považuje kriminalitu za nezbytnou součást extremismu nebo jeho projevu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 12:

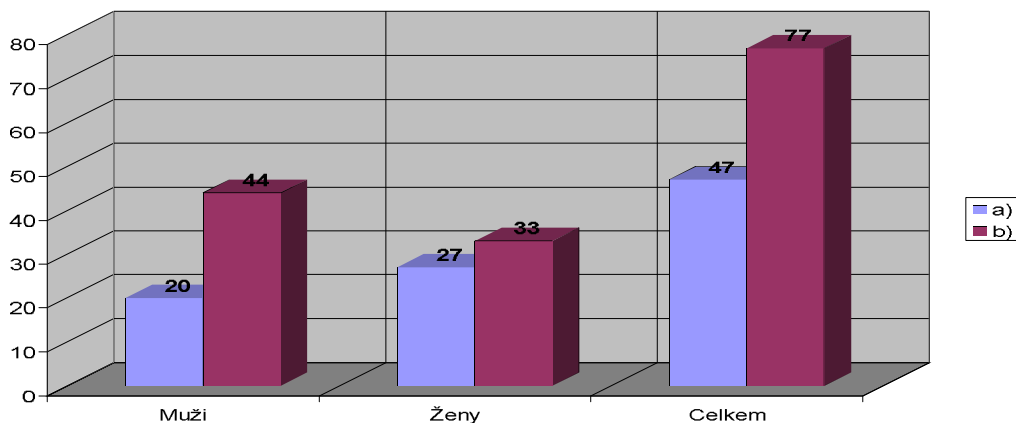
Zde je znázorněn velice zajímavý ukazatel, zda veřejnost pokládá za správné prosazovat vlastní názory pomocí násilí. Zatímco u žen absolutní většina (98%) s takovým jednáním naprosto nesouhlasí, u mužů takové jednání v 8% považují za správné v některých případech. Žádný respondent se však s tímto jednáním neztotožnil úplně (možnost „a“ – „Ano, s takovýmto jednáním plně souhlasím“).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 13:

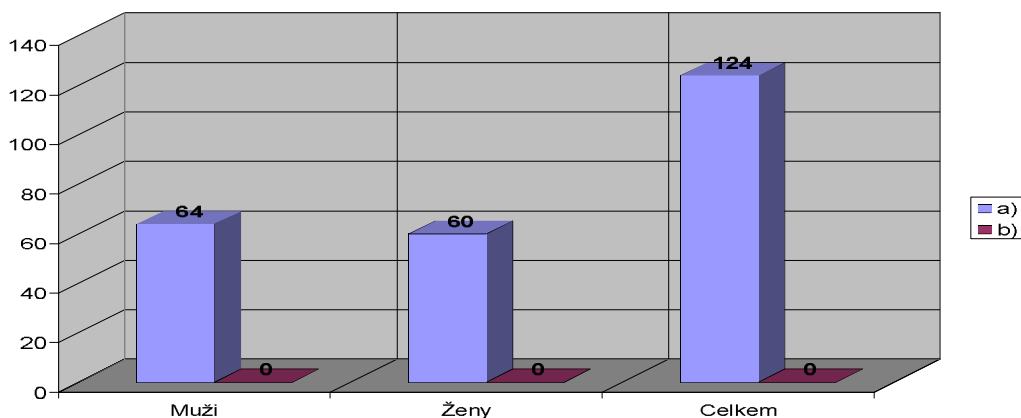
Tato otázka se specializovala na projev extremismu v okolí respondentů. 68% mužů projev extremismu ve svém okolí nezaregistrovala (možnost „b“), rovněž jako 55% žen. Rozdíl je zřejmě dán tím, co každý respondent považuje za extrémní, jelikož se všichni pohybují ve stejné lokalitě a to obci Trhové Sviny.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 14:

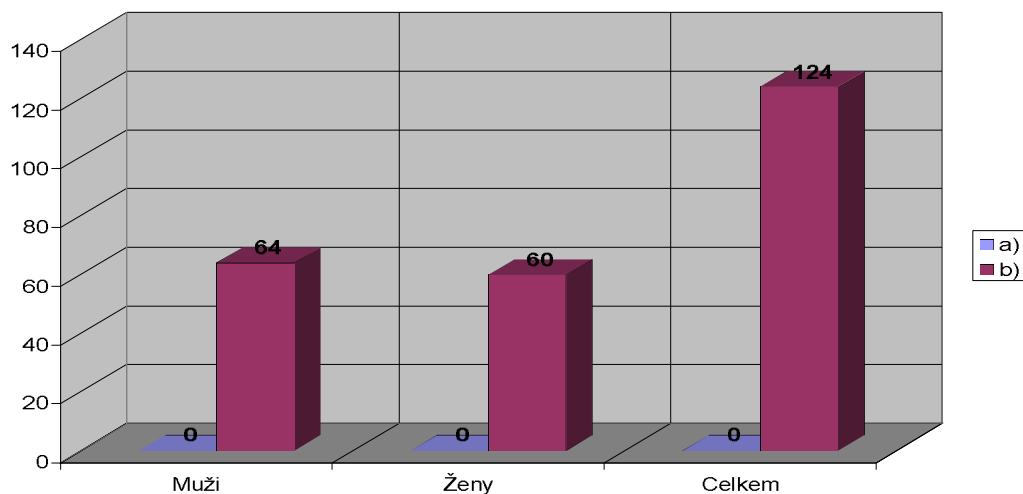
14. a 15. otázka se orientovala na možnost členství v extremistické skupině. Zde byly odpovědi naprosto jednoznačné. Na otázku: „Nechal/a byste se zlákat k členství do některé extremistické skupiny, kdyby Vás tito přímo oslovili“, zvolilo všech 100% respondentů možnost „a“ – „Domnívám se, že ne“. Zřejmě se autorovi nepodařilo postihnout potenciálního člena extremistické skupiny.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 15:

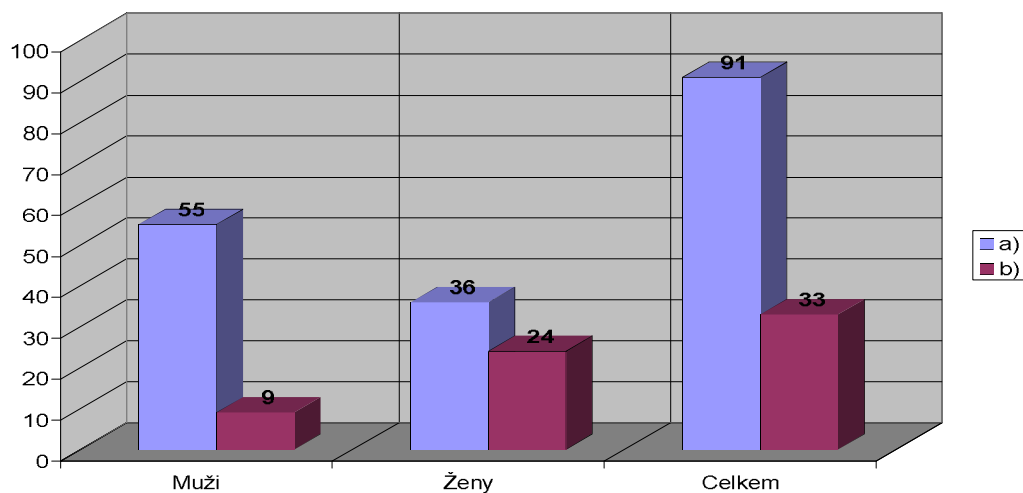
Již z formulace předešlé otázky a odpovědí na ni, vyplývají výsledky této otázky: „*Uvažoval/a jste již někdy o vstupu do extremistické skupiny*“. Opět plných 100% respondentů odpovědělo „ne“ (možnost „b“).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 16:

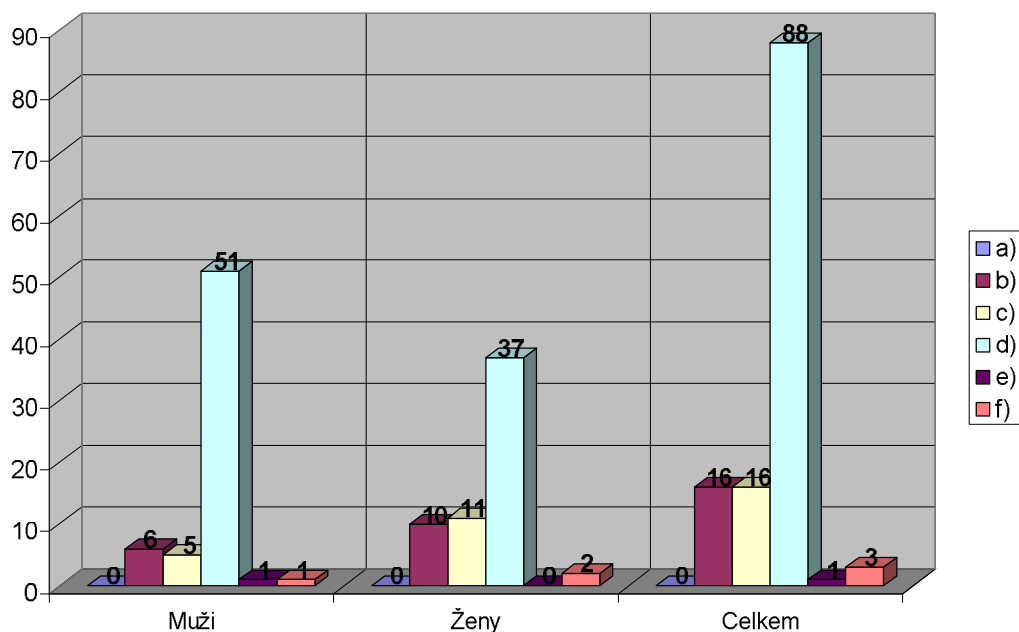
Otázka byla formulována: „*Domníváte se, že v ČR existují právní normy, specializující se přímo na extremismus, extremisty a jejich projevy*“, přičemž na ni kladně odpovědělo 86% mužů a 60% žen.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 17:

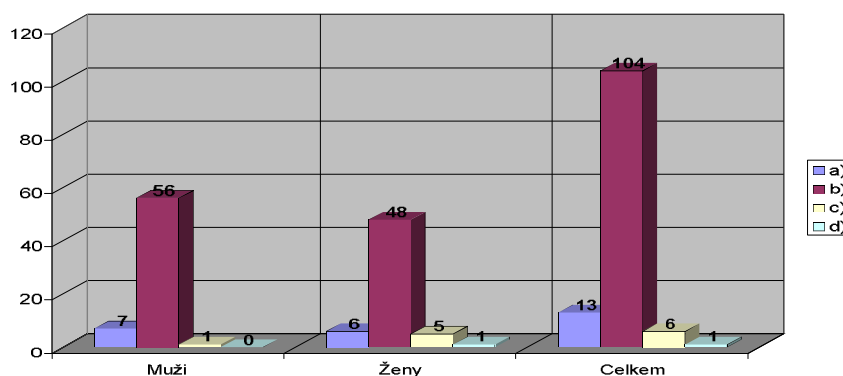
Graf znázorňuje předpoklad veřejnosti o věku pachatelů trestné činnosti s extremistickým podtextem. Možnost „a“ („10 – 14 let“) nezvolil žádný respondent ani u mužů ani u žen. Možnost „b“ („15 – 17 let“) zvolilo celkem 13% respondentů, z čehož 5% bylo mužů a 8% žen. Možnost „c“ („18 – 20 let“) zvolilo rovněž zhruba 13% respondentů. Největší zastoupení (plných 71% odpovědí) získala možnost „d“ („21 – 29 let“) a to jak u mužů, tak u žen. Pro úplnost autor uvádí ještě procenta dalších odpovědí: možnost „e“ („30 – 39 let“) 1% a možnost „f“ („jinak“) 2%.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 18:

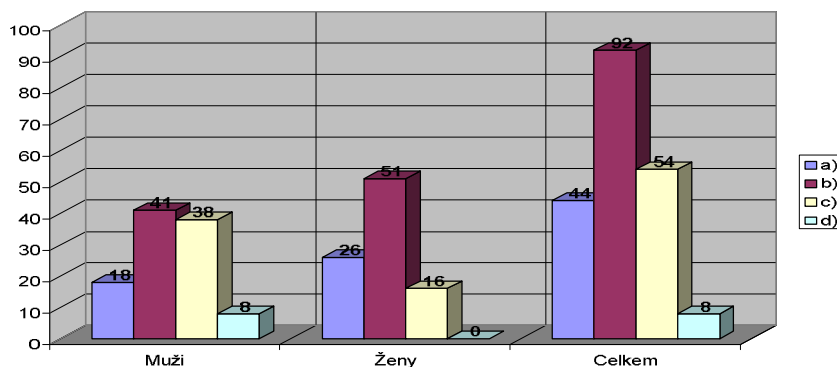
Stejně jako předchozí, i tato otázka se zaměřuje na pachatele trestné činnosti s extremistickým podtextem. Avšak tentokrát se soustřeďuje na předpoklad veřejnosti o jejich vzdělání. Nejčastěji (84%) jim respondenti přisuzovali „*Středoškolské vzdělání*“ (možnost „b“), 10% „*Základní vzdělání*“ (možnost „a“), 5% „*vzdělání vyšší odborné*“ (možnost „c“) a 1% „*vzdělání vysokoškolské*“ (možnost „d“).

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 19:

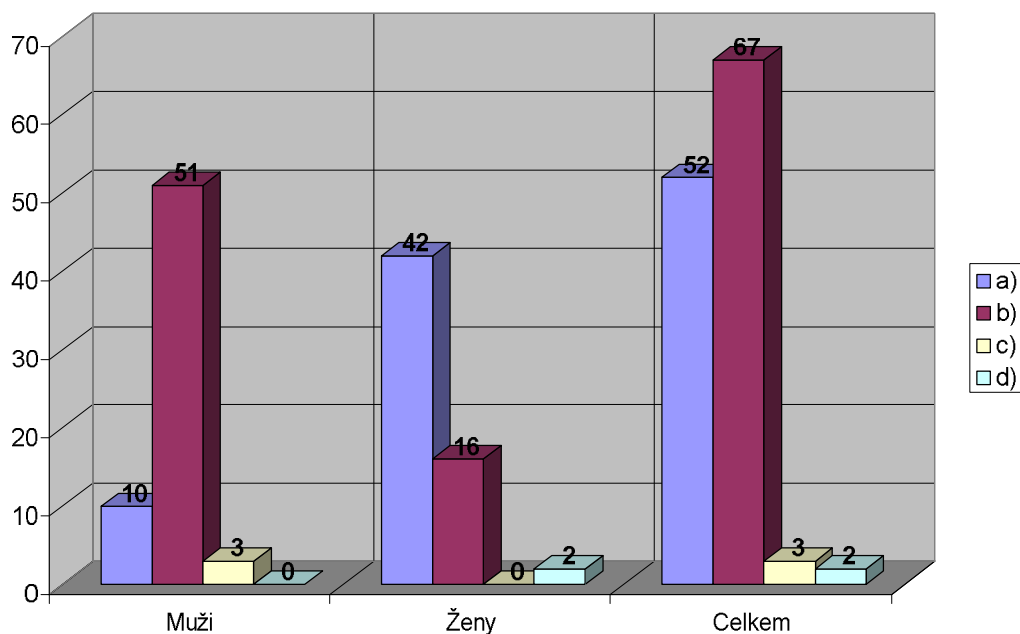
Otázka zaměřená na motiv vstupu do extremistické skupiny. Zde byla dána možnost více odpovědí, proto součet uvedených procent nedává celek 100%. Za nejčastější (74%) příčinu členství v extr. skupině, dotazovaní považují „*vliv vrstevnické skupiny, snaha začlenit se do ní*“. Následuje možnost „c“ (45%) – „*přesvědčení o správnosti smýšlení tohoto hnutí*“. Velký význam (35%) respondenti přisuzují i „*nedostatku jiných volnočasových aktivit*“. Možnost „jinak“ volilo 6% respondentů.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 20:

Zde je znázorněna prognóza extremismu do budoucnosti podle veřejnosti. Výsledky se u obou pohlaví velice liší, což je poměrně zajímavé. Zatímco muži v 80% volili možnost „b“ – *„Stav extremismu je u nás již několik let na stejné úrovni (co do počtu a geografické orientace) a předpokládám, že tomu tak bude i nadále“*, u žen tato možnost byla až na druhém místě s 27%. Nejvíce ženy volili možnost „a“ – *„Extremismus je výdobytek moderní doby a bude se neustále rozrůstat“* a to v 70%. Muži stejnou odpověď volili pouze v 16%. Možnost „c“ – *„Extremismus považují za překonanou hrozbu a příliš se ho v budoucnu neobávám, spíše myslím, že sám zanikne“*, z mužů zvolilo 5%, kdežto z žen nikdo. Možnost „d“ – *„Jinak“* vybraly pouze 3% žen.

Zdroj: Vlastní výzkum

5. Diskuse

Diskuse je zaměřena na srovnávání výsledků praktické části, tzn. provedeného výzkumu s odbornou literaturou. Jak již bylo uvedeno v kapitole cíle a hypotézy, hlavním cílem této práce je zdokumentovat situaci extremismu v České republice, respektive v Trhových Svinech, jeho základní nezákonné aktivity, delikventní chování osob sympatizujících s extremismem a také jeho možnou hrozbu.

Jedním ze zkoumaných dat byla i znalost legislativních norem, postihujících jednání s extremistickým podtextem. Lépe řečeno, zkoumáno bylo, zda veřejnost má povědomí o existenci takových norem. Z vlastního výzkumu vzešly informace takové, že naprostá většina mužů (86%) předpokládá existenci právních norem specializujících se na extremistické jednání, respektive protiprávní jednání s extremistickým podtextem. Kdežto u žen stejnou představu má pouze 60%. V celkové míře lze pak říci, že obyvatelé Trhových Svinů předpokládají, že existují takové právní předpisy. Jak se lze dočíst v odborné literatuře, například publikace Jelínka a Sováka *Trestní zákon a trestní řád* (26), a po jejím podrobném prozkoumání, lze dojít k závěru, že protiprávní jednání s extremistickým podtextem je postihováno tresty s vyššími sazbami. To znamená, že právní normy zaměřené na extremismus existují buďto přímo nebo se odvozují.

Jinou zkoumanou problematikou byla obava z extremismu a extremistického spektra (ultrapravaice a ultralevice). Kvantitativní výzkum odhalil takové informace, že extremismu se obává více žen než mužů. Tento fakt zřejmě pramení z často milného mužského přesvědčení o schopnosti ubránit sebe před agresivním útočníkem. Informace může být zkreslená také tím faktem, že veřejnost nerozděluje terorismus od extremismu, byť snaha o určitou diferenciaci byla v dotazníku naznačena (viz příloha 8). Jak uvádí Chmelík ve své knize *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty* (24) je v současnosti za největší hrozbu demokratického systému ve středoevropském

politickém prostoru považován pravicový extremismus. Stejně informace uvádí i Černý ve své knize *Politický extremismus a právo* (12).

Po provedení výzkumu a vyhodnocení získaných dat, nezbyvá než s odborníky souhlasit. Dokonce i respondenti pocítují silnější obavy z pravicového extremismu, nežli toho levicového. Je zajímavé, že takový fenomén nastává i u starší generace, která zažila totalitní nadvládu komunismu v Československé socialistické republice. Z celkového počtu 124 respondentů jich 98 považuje pravicový extremismus za nebezpečnější. V rámci rozdělení na pohlaví, čísla hovoří o 78% mužů a 80% žen obávajících se více pravicového spektra extremismu.

Všechna čísla a hodnoty však neznamenaí bezpečnost levicového extremismu. Je také velice nebezpečný pro společnost a možná i do určité míry podceňovaný. Tato slova potvrzuje i článek z anarchistického časopisu, který popisuje antifašistický odpor. Tento nepokládá jen za proklamace, nošení nášivek a transparentů, ale za boj nesmiřitelný a odhodlaný, vedený na život a na smrt. Na smrt těch druhých. Jelikož zastánců anarchismu není tolik jako neofašistů, nabádá autor článku k větší aktivitě a agresivitě nežli soupeř. Správnou taktikou je pak nečekaný úder a ústup od pravidel čestného boje. (5)

Dalším zkoumaným kritériem byla prognóza extremismu do budoucnosti. Jak odborníci tvrdí, situace extremismu je již několik let takřka stejná (nepatrně se mění pouze počet příznivců). Stejnou skutečnost uvádí také *Informace o problematice extremismu na území České republiky* (44), vydávané každý rok ministerstvem vnitra. Pokud je tedy stav extremismu již několik let téměř neměnný, předpokládají, že přibližně stejný stav přetrvá i do nejbližších nadcházejících let.

Odpovědi respondentů se nijak významně neliší, zejména pak u mužů, kteří z 80% předpokládají rovněž neměnný stav extremismu v budoucnosti. Mezi ženami se rovněž našly zastánkyně této prognózy, avšak většina z nich volila spíše prognózu „extremismus je výdobytek moderní doby a bude se neustále rozrůstat“ a to v 70%. To je také nejspíše pravdivá prognóza i podle odborníků a jejich statistik zaznamenávajících neustálý trend nárůstu příznivců pravicových skupin.

Následuje porovnání předpokladu veřejnosti o pachatelích trestných činů s odborníky a jejich záznamy a statistikami. Předem je třeba říci, že se skladba pachatelů, co se věkové kategorie a dosaženého vzdělání týká, příliš nemění. Například v roce 2005 byla v této oblasti stejná situace jako v roce 2004 a letech předcházejících.

Nejvíce trestných činů s extremistickým podtextem páchají osoby ve věku 21 až 29 let a to plných 39%. Následuje věková skupina 18 až 20 let s 22%. Přibližně stejné zastoupení mají skupiny osob v rozmezí 30 až 39 let a 15 až 17 let věku. Prvně uváděná kategorie dosáhla přibližně 15 procentního zastoupení, kdežto druhá o tři procenta méně, tedy 12%. Nejméně pachatelů pak bylo starších 40-ti let. Takováto data podávají *Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2005* (44), vydávané Ministerstvem vnitra ČR.

Z dotazníku vzešla přibližně stejná data, což znamená, že předpoklad veřejnosti o věku pachatelů takovýchto trestných činů je správný a shodný se skutečností. V 71% považují za nejčastější pachatele trestné činnosti /s extremistickým podtextem/ osoby ve věkové kategorii od 21 do 29 let. Stejně procentuální zastoupení odpovědi mají pak věkové kategorie od 15 do 17 let a od 18 do 20 let věku, shodně 13%.

Naopak u předpokladu vzdělání těchto pachatelů již respondenti takových výsledků kopírujících skutečný stav nedosahovali. Zatímco *Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2005* (44) uvádí jako nejčastější (dohromady 77%) pachatele trestných činů s extremistickým podtextem osoby se základním vzděláním (ať už s výučním listem či nikoli), v rámci výzkumu tato možnost získala pouze 10% odpovědí. Naopak respondenti uvádějí, že v 84% jsou nejčastějšími pachateli trestných činů s extremistickým podtextem osoby se středoškolským vzděláním. Středoškoláci se však na takové trestné činnosti dle oficiálního zdroje ve skutečnosti podílejí pouze v 7%. Údaje u vysokoškoláků se takřka shodují.

U jediné volné otázky v dotazníku, která zněla: „Potřebují extremistické skupiny na svou činnost finanční prostředky? Kde je získávají? (stručně naznačte)“, nejčastěji respondenti uváděli, že extremistické skupiny finance nepotřebují. Avšak ti, jenž těmto

jistou nutnost financí přisoudili, nejčastěji uváděli jako zdroj trestnou činnost typu drobných krádeží, vykrádání a kradení osobních automobilů a vlastní zdroje. Pouze v jednom případě respondent uvedl stejný zdroj financí jako Chmelík v knize *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. (24) Zde jsou jako zdroje financí uvedeny koncerty, které pořádají, prodej nášivek a jiných produktů (hlavně pravicová scéna) a sbírky z vlastních řad (taktéž u levice).

V rámci výzkumného šetření autor dospěl k takovým výsledkům, které pracovní hypotézu 1: „*Alespoň nadpoloviční většina mužů předpokládá, že pachatelé trestné činnosti s extremistickým podtextem jsou nejčastěji osoby ve věkovém rozmezí 21-29 let.*“ potvrdily. S takovými fakty souhlasilo více než 70% dotazovaných mužů.

Jinak tomu však bylo u pracovní hypotézy 2: „*Muži ve více jak 50% předpokládají, že pachatelé trestné činnosti s extremistickým podtextem jsou nejčastěji lidé s minimálním dosaženým vzděláním (tzn. základním).*“ S tímto tvrzením souhlasilo pouze 11% mužů, což k potvrzení hypotézy nestačilo.

K ověření či vyvrácení těchto hypotéz sloužily v dotazníku otázky s čísly 16 až 20.

Pracovní hypotéza 3, která zněla: „*Nejčastějším zdrojem informací o extremistických aktivitách a jejich aktérech jsou u žen média. Toto tvrdí minimálně polovina dotazovaných žen.*“ se provedeným výzkumem jednoznačně potvrdila. S touto tezí totiž souhlasilo 80% žen. Data k této hypotéze sbíral okruh otázek 4 až 7.

Poslední stanovenou pracovní hypotézou s číslem 4, byla teze: „*Alespoň 50% žen nedokáže rozlišit, které skupiny spadají do pravicového a levicového extremismu, ale větší strach u nich budí spíše představa pravicového extremismu.*“ Tato hypotéza se provedeným zkoumáním potvrdila. Informace k jejímu potvrzení shromažďovala 8. až 12. otázka.

6. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zdokumentovat situaci extremismu v České republice, respektive v Trhových Svinech, jeho základní nezákonné aktivity, delikventní chování těchto osob a také možnou hrozbu.

Provedeným kvantitativním výzkumem na souboru respondentů v rámci obyvatel Trhových Svinů bylo zjištěno, že tito mají obavu z extremistických aktivit. A to i přes fakt, že ne všichni zaznamenávají extremistické skupiny a jejich jednání ve svém okolí. Na těchto obavách se v převážné míře podílí představa pravicového spektra extremismu, byť respondenti nedokáží jednotlivé skupiny správně zařadit dle pravolevé osy, jak nejčastěji uváděli v dotazníku.

Rovněž důležitým zjištěním byl fakt způsobu získávání informací respondentů o extremismu v České republice. Nejvíce dotazovaných osob čerpá především z médií, která však mohou být ovlivněna širokou škálou faktorů (ať už je to snaha o co největší sledovanost (TV) či snaha o co největší prodej (tiskoviny), nebo vůbec pojmутí sdělené informace redaktorem). Tím pádem mohou podávat nejvíce neobjektivní informace a tím ovlivňovat smýšlení a názory široké vrstvy veřejnosti. Rovněž i informace získané z internetu mohou být zkreslené autorem článku. Avšak v dotazníku byly pod touto možností (tzn. internet) zahrnuty i dokumenty vydávané ministerstvem vnitra, týkající se extremismu, které jsou asi nejlepším a nejobjektivnějším zdrojem informací volně dostupných na webových stránkách MVČR.

Výsledkem psaní této práce pro autora nejsou jen informace získané z provedeného výzkumu, ale i rozšíření jeho znalostí v této oblasti. Dalším přínosem byla i spolupráce s odborníky v daném oboru a jejich názory. Často si stěžují na neefektivní formulaci právních norem a jejich celkovou nízkou transparentnost s jasně vymezenými skutkovými podstatami nezákonné činnosti, která by postihovala a lépe definovala konkrétní protiprávní jednání. Jistým příkladem může být absence seznamu nelegálních symbolů, propagujících hutí potlačující rovnost mezi lidmi. Zabavené předměty se pro správné a kvalifikované posouzení předávají nejprve znalci k vypracování posudku a teprve potom, pokud se prokáže, že se jedná o nepovolenou

symboliku, může být na jeho základě osoba trestně stíhána. Zbytečně se tak protahuje trestní řízení. Problémem se stejnou příčinou je i dokazování provolávání rasistických sloganů na koncertech a jiných akcích extremistických skupin. Pokud se s budovy, kde je taková akce začne ozývat například pokřik „Sieg Heil!“, Policie ČR zasáhne a akci ukončí, musí následovat trestní stíhání určité osoby. Jelikož však v trestním zákoně neexistuje kolektivní vina a policie nemá přímý důkaz, jenž by označil konkrétní osobu, vzniká tak problém, koho vlastně trestně stíhat. Možným východiskem by bylo stanovení odpovědnosti za tyto činy pořadateli, který by byl poté trestně stíhán, či schválení efektivních právních norem.

Řešení problematiky extremismu je však mnohem složitější a vyžaduje mnohem komplexnější a systematictější změny. Značný posun ke zlepšení situace by jistě přinesla větší preventivní činnost ve školách. Pokud žáci již v brzkém věku zjistí, na jakých myšlenkách je postaven takový neonacismus, či jaký byl v praxi komunismus, pravděpodobně si členství v podobné skupině rozmyslí. Rovněž je nutné s historií, kterou svět prošel, v negativním slova smyslu, neustále děti i mládež seznamovat a tyto poznatky prohlubovat. S přibývajícím věkem postupně odhalovat všechna autentická fakta a krutosti takovým způsobem, aby nemohlo docházet k jejich popření (viz popírání holocaustu některými neonacistickými skupinami).

Dalším přínosem v zamezení rozrůstání extremismu a jeho stoupenců může být budování projektů zaměřených na volnočasové aktivity dětí a mládeže, které by sloužily i jako zachycující sítě potenciálních extremistů. Takovouto cestou by se k mladým členům extremistických skupin mohl dostat odborník, jenž by měl šanci změnit jejich přesvědčení.

7. Seznam použité literatury

- 1) ADL: *Hate number symbols – From A Visual Database of Extremist Symbols, Logos and Tattoos* [online]. Dostupné z: http://www.adl.org/hate_symbols/numbers.asp [cit. 2007-01-16].
- 2) ADL: *Racist acronyms – From A Visual Database of Extremist Symbols, Logos and Tattoos* [online]. Dostupné z: http://www.adl.org/hate_symbols/acronyms.asp [cit. 2007-01-16].
- 3) ADL: *A Visual Database of Extremist Symbols, Logos and Tattoos* [online]. Dostupné z: http://www.adl.org/hate_symbols/default_graphics.asp [cit. 2007-02-29].
- 4) *A-kontra: informační bulletin Československého Anarchistického Sdružení*. Č. 4-5 (2000). Praha: RD AS LA, 2000.
- 5) *Antifa news: Zpravodaj Antifašistické Akce*. Č. 10 (1999). Praha.
- 6) ANTIFA. *ANTIFA.CZ...více než slova* [online]. 2006. Dostupné z: <http://www.antifa.cz/onas.php> [cit. 2007-01-06].
- 7) ANTIFA. *ANTIFA.CZ... – Antifašisti* [online]. 2006. Dostupné z: <http://www.antifa.cz/nclanky.php?id=7&tab=sc> [cit. 2007-01-06].
- 8) *Apartheid*. Č. 3 [199-?].
- 9) BÁRTÍKOVÁ, Gabriela. *Dětská soutěž: Třetí kolo úspěšné dětské soutěže "Jak to vidím JÁ" právě začíná* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soutez/zpravy/treti.html> [cit. 2007-02-25].

- 10) *BEZPEČNOST A PREVENCE: Terorismus a jeho projevy v někdejším Československu a dnešní České republice* [online]. Dostupné z: http://www.mvcr.cz/rs_atlantic/project/article.php?id=4858 [cit. 2006-09-23].
- 11) *BLOOD & HONOUR - Division Bohemia: Combat 18* [online]. 2007. Dostupné z: <http://bohemia.bloodandhonour.net/combat18.php> [cit. 2006-12-02].
- 12) ČERNÝ, Petr. *Politický extremismus a právo*. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. 207 s. ISBN 80-868661-84-4.
- 13) ČSAF STŘED: *Kdo jsme a co chceme* [online]. 2007. Dostupné z: <http://www.csaf-stred.estranky.cz/stranka/kdo-jsme-a-co-chceme> [cit. 2007-01-15].
- 14) DANIC, Štefan - KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 1. vyd. Praha: PA ČR, 2005. 114 s. ISBN 80-7251-204-8.
- 15) *DOKUMENTY – důležité písemné doklady podle jednotlivých oborů ministerstva, policie a hasičů, Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/extremis/2002/index.html> [cit. 2006-09-23].
- 16) DOŠEK, Miroslav. *Podoby současného českého extrémního nacionalismu* [online]. 2002. Dostupné z: <http://litomericti-vlastenci.mysteria.cz/html/bp.htm> [cit. 2006-11-14].
- 17) EXTREMISMUS. [policejní intranet online]. Dostupné z: www.str.99 [cit. 2006-08-16].

- 18) FABER, Claudie. *Anarchismus: příběh revolty*. Přeložil Tomáš Kybal. 1. vyd. Praha: Levné knihy Kma, 2006. 63 s. ISBN 80-7309-333-2.
- 19) FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál, 2000. 256 s. ISBN 80-7178-367-6.
- 20) HASCH, Karel - KUČERA, Pavel - RIZMAN, Stanislav. *Sbírky ORAC – Rozhodnutí českých soudů ve věcech trestních*. 2000, roč. 1., č. 1. s. 38-40.
- 21) HATE NUMBER SYMBOLS: 14 (words) - *From A Visual Database of Extremist Symbols, Logos and Tattoos* [online]. 2007. Dostupné z: http://www.adl.org/hate_symbols/numbers_14words.asp [cit. 2006-06-02].
- 22) HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
- 23) HOLE, Gunter. *Fanatismus: sklon k extrému a jeho psychologické kořeny*. Přeložila Simona Hoskovcová. 1. vyd. Praha: Portál, 1998. 147 s. ISBN 80-7178-183-5.
- 24) CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 172 s. ISBN 80-7201-265-7.
- 25) CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, sekce personální práce a vzdělávání Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku, 1997. 116 s. Určeno pro služební potřebu.
- 26) CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vyd. Praha: Armex, 2000. 113 s. ISBN 80-86244-14-8.

- 27) JELÍNEK, Jiří - SOVÁK, Zdeněk. *Trestní zákon a trestní řád*. 20. vyd. Praha: Linde, 2004. 959 s. ISBN 80-7201-450-1.

- 28) JIRMUŠ, Aleš. *Nové opravné prohlášení ALF k akci proti firmě Biotest, s.r.o* [online]. Dostupné z: <http://www.differentlife.cz/alf04.htm> [cit. 2007-01-05].

- 29) JIRMUŠ, Aleš. *Prohlášení ALF k akci proti firmě Biotest, s.r.o* [online]. 2000. Dostupné z: <http://www.differentlife.cz/alf03.htm> [cit. 2007-01-05].

- 30) KOHOUTEK, Rudolf. *Pedagogická psychologie*. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2006. 267 s.

- 31) KOLEKTIV AF. *Československá anarchistická federácia: Stanovy Československej anarchistickej federácie* [online]. 2007. Dostupné z: <http://www.csaf.cz/stanovy.php> [cit. 2007-01-06].

- 32) KOMUNISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE: *Program KSM* [online]. 2007. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=27&Itemid=83 [cit. 2007-01-03].

- 33) KOMUNISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE: *Stanovy KSM* [online]. 2007. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=83 [cit. 2007-01-03].

- 34) KOTLÁN, Pavel. *Demokracie ve stínu*. 1. vyd. Ostrava: Institut vzdělávání Sokrates, 2003. 173 s. ISBN 80-86572-07-2.

- 35) KUČEROVÁ, Ilona. Terorismus – krvavý fenomén naší doby!. *Epocha*. Červenec 2006, roč. 2, č. 16, s. 31-33.
- 36) LIDOVKY.CZ: *Hinduisté brání svastiku* [online]. Dostupné z: http://lidovky.zpravy.cz/hinduiste-brani-svastiku-0yd-/ln_zabava.asp?c=A070118_084332_ln_eu_fho [cit. 2007-02-29].
- 37) MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vyd. Brno : Barrister & Principal: Centrum strategických studií, 2003. 655 s. ISBN 80-86598-45-4.
- 38) MAREŠOVÁ, Alena, et al. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999. 162 s. ISBN 80-86008-59-2.
- 39) NAVRÁTILOVÁ, Pavla. *Hodnoty extrémistů*. Brno 2005. 53 s. Diplomová práce na Pedagogické fakultě Masarykovi University v Brně na katedře Sociální pedagogiky. Vedoucí diplomové práce Milan Valach.
- 40) ONDRÁŠ. *Skinheadský stát – aktuality: Politické spektrum zprava doleva* [online]. 2002. Dostupné z: <http://www.sweb.cz/skinhead/pravolevo.htm> [cit. 2006-12-02].
- 41) ONDRÁŠ. *Skinheadský stát: Česká ultrapravicová scéna* [online]. 2000. Dostupné z: <http://sweb.cz/skinhead/skin/ostat.htm> [cit. 2006-12-02].
- 42) *Phoenix*. Č. 4 [1995?]. Plzeň.
- 43) *Phoenix*. Č. 7 (1996). Plzeň.

- 44) *Policista*. Č. 8 (srpen 2006). Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor prevence kriminality, 2006. Vychází měsíčně. Příloha Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2005. ISSN 1211-7943.
- 45) *Přehled fašistických a neonacistických skupin aktivních v ČR* [online]. 2005. Dostupné z: <http://odpor.wz.cz/CLANKY/fascismcr.htm> [cit. 2006-12-05].
- 46) REDAKCE NO. *ODPOR.ORG: Prohlášení k pořadu Na vlastní oči 3. 1. 2007 (aktualizace)* [online]. 2007. Dostupné z: <http://www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=523> [cit. 2006-12-05].
- 47) REVO CZ: *Náš program, cesta k revoluci* [online]. 2007. Dostupné z: <http://revo.revoluce.info/index.php?id=3,0,0,1,0,0> [cit. 2007-01-03].
- 48) SOBOTKOVÁ, Jana. *Jak jsme na tom s pravicovým extremismem?* [online]. 2001. Dostupné z: <http://www.sever.cz/text.asp?clanek=1693> [cit. 2006-11-14].
- 49) SÝKORA, Josef. *Vliv výchovy k členství mládeže v extremistické skupině, její projevy, osobnost představitele Národní aliance*. Brno 2005. 80 s. Diplomová práce na Pedagogické fakultě Masarykovi University v Brně na katedře Sociální pedagogiky. Vedoucí diplomové práce Tomáš Dvořáček.
- 50) ŠKVAŘIL, Richard. *Had leze z víry: proroci, mesiáši, bojovníci*. 1. vyd. Praha: Talpress, 1995. 206 s. ISBN 80-85609-93-2.
- 51) TV NOVA. *Na vlastní oči: Za světlejší Světlou*. Vysíláno 3.1.2007.
- 52) VANÍČEK, Jiří. *Xpress: Skinhead, nebo nácek?* [online]. 2004. Dostupné z: <http://www.xpress.cz/7256> [cit. 2006-12-18].

- 53) *WIKIPEDIE, OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE: Komunistický svaz mládeže* [online]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunistický_svaz_mládeže [cit. 2007-01-14].
- 54) *WIKIPEDIE, OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE: Skinheads* [online]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Skinhead> [cit. 2006-11-14].
- 55) *WWW.ANARCHISMUS.ORG. Anarchistický černý kříž - Anarchist Black Gross* [online]. 2006. Dostupné z: <http://new.anarchismus.org/?q=node/5> [cit. 2007-01-06].

8. Klíčová slova

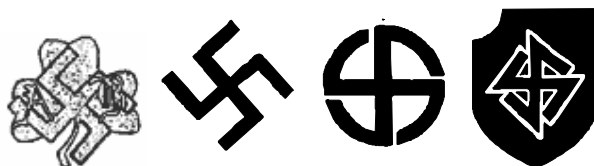
Extremismus, hnutí, skinheads, neonacisté, anarchoatomové

9. Nečíslované přílohy

Příloha 1: Zákoník cti BHS

1. Nikdy neužívej žádné drogy! To platí i pro nadměrné pití alkohol.
6. Chceš-li se stát naším členem, musíš vést řádný život. Musíš mít stálou práci, bydlení... atd.
7. V každém případě bys měl pracovat nebo chodit do školy.
8. Jestliže se dostaneš do vážné situace (konflikt s policií apod.) a jsi pod vlivem alkoholu, necháš někoho schopného postarat se o celou záležitost bez svého vměšování!
9. Jestliže se dostaneš do styku s masmédií, mluv co nejméně a používej bystrého úsudku. Za celou skupinu by měl mluvit zkušený a předem určený jedinec!
10. Musíš pracovat na fyzické kondici!
11. Snaž se legálně získat zbraně a uč se s nimi zacházet!
14. Neříkej nic, jsi-li konfrontován se zákonem!!! Je to Tvé právo!!!! Malá a zdánlivě bezvýznamná informace může uškodit!!!
17. Nedělej žádné výjimky!!! Musíš být 100% bílý!!!
18. Tvé rozhodnutí přistoupit na zkušební lhůtu je prvním krokem, jak se dostat mezi nás. Nezapomeň, že budoucí členy si volíme sami!!! Zvolení musí být provedeno na setkání aktivistů za nepřítomnosti kandidáta!!

Příloha 2: Různé obměny hákového kříže

Příloha 3: Symboly s motivem říšské orlice

Příloha 4: Používané starodávné runy a jiná symbolika

a) Klasický keltský kříž - v současné době se vyskytuje velice často a nemusí mít vždy špatný význam. Není totiž používán jen extremisty.

b) Německý bojový kříž

c) Tzv. Odal rune

d) Sieg rune – tak jak je vidět na obrázku ji známe od Hitlerových jednotek SS. Ve skutečnosti je to spojení dvou Sieg run, které mají tvar S. Runa symbolizuje vítězství.

e) Tyr rune, Life rune, Valknot

1 - Tyr rune – za 2. světové války byla používána představiteli nacistických škol

2 - Life rune – opět používána nacistickými vojáky, nabádala je k množení s arijskými ženami

3 - Valknot – symbol, který nacisté přebrali z předkřesťanské Evropy

4 - Vlčí hák – starodávná runa, která měla chránit před vlky, později emblém dobrovolnické SS brigády Holland

f) Kreton - Oregon spolu se svastikou, jsou nejčastěji užívané zástupné znaky hnutí skinheads, ať již samostatně jako rukávové nášivky, různé doplňky oděvu nebo v kombinaci s jinými znaky (zpravidla nápisem), kde oregon nahrazuje obvykle spojku „a“.

a)

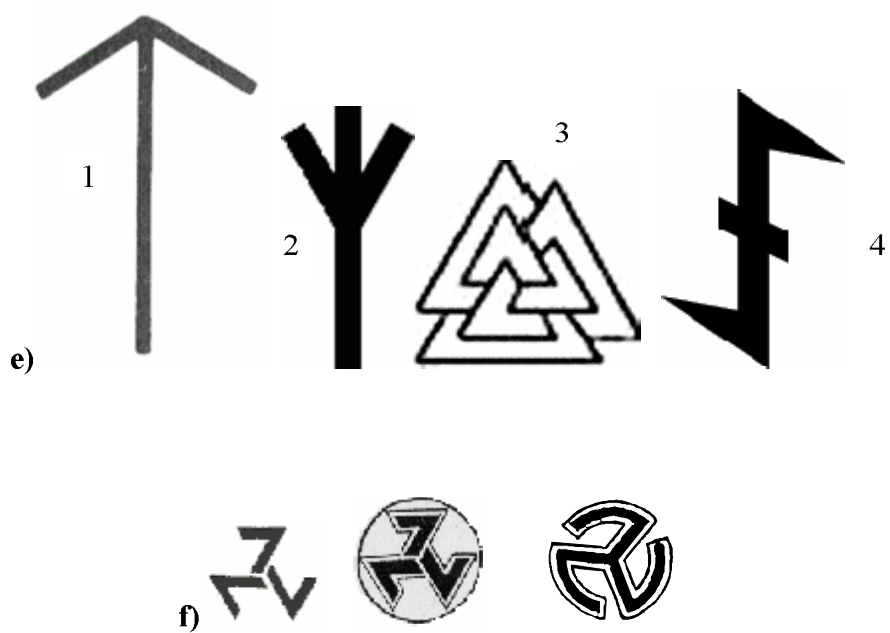
b)

c)

d)

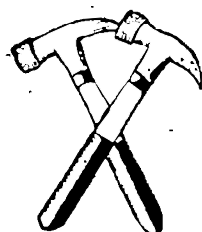

Příloha 5: Symboly jednotlivých pravicových skupin

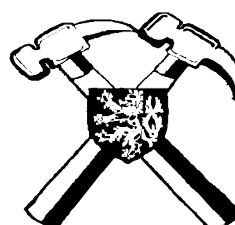
Bohemia Hammer Skin

Symbolem hnutí byla dvě zkřížená kladiva. Jednak vyjadřují původ z dělnické třídy a jednak symbolizují jejich sílu.

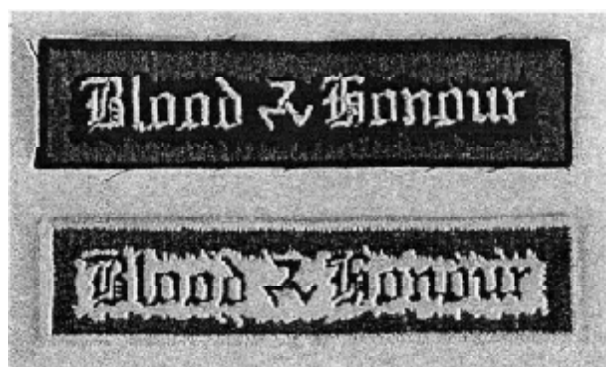
Hammer Skins

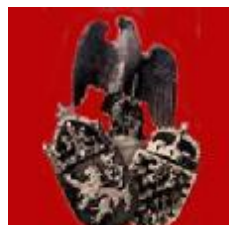
Bohemia Hammer Skins

Blood and Honour Division Bohemia

Combat 18

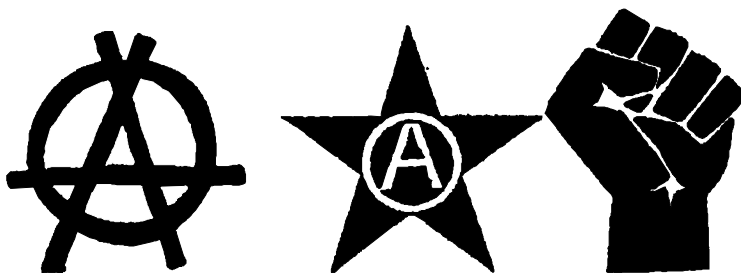
Vlastenecká liga

Příloha 6: Symboly levicových skupin hanící pravicové emblémy

Příloha 7: Symboly jednotlivých levicových skupin

ČSAF

Antifašistická akce

Federace anarchistických skupin

SHARP

RED SKINS

ALF

Příloha 8: Použitý dotazník

Dotazník

Problematika extremismu v České republice

Autor: Vít Nový

**Jihočeská Universita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, obor
Prevence a rehabilitace sociální patologie**

Upozornění: Dotazník je zcela anonymní a slouží výhradně ke zjištění informací potřebných při psaní mé Bakalářské práce. Nemusíte se tedy obávat popsat své názory, pocity či stanoviska. Odpovědi, které považujete za nejpřesnější prosím zakroužkujte, k otázkám se prosím nevracejte (nejedná se o znalostní test, který by byl později známkován!!!). Vždy označte pouze jednu odpověď, pokud v zadání otázky není dána možnost více odpovědí. Děkuji

Dále Vás žádám, aby jste nevyplňovali dotazník vícekrát. Označte prosím, zda jste se již výzkumu účastnil/-a, či ne. V případech že ano prosím dotazník dále nevyplňujte.

- ☐ Ano, dotazník jsem již dříve vyplňoval/a.
- ☐ Ne, dotazník jsem ještě předtím nevyplňoval/a.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- a. Žena
- b. Muž

2. Jaký je Váš věk?

- a. 15-18 let
- b. 19-25 let
- c. 26-40 let
- d. Jinak

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
- a. Základní
 - b. Středoškolské
 - c. Vysokoškolské
4. Vnímáte alespoň částečně extremistickou scénu v České republice – myslíte si, že v ČR existují určité extremistické skupiny (zde je možnost zakroužkování více možností, u možnosti „a.“ prosím o nastínění, o jakou skupinu se jedná)?
- a. Ano, sám se hlásím ke skupině, kterou veřejnost označuje za extremistickou
 - b. Ano, o extremismu v ČR mám skvělý přehled
 - c. Ano, vím, že extremismus v ČR existuje
 - d. Nezajímám se o takovou problematiku
 - e. Nevím, že se v ČR extremismus vyskytuje
5. Z jakých zdrojů případně získáváte nejvíce informací o „extremistech“ (u možnosti „jiný“ uveďte svůj zdroj informací)? U této otázky je možno zakroužkovat více odpovědí.
- a. Z médií
 - b. Ze sítě Internet (zahrnuje i dokumenty volně ke stažení např. ze stránek MVČR)
 - c. Od přátel
 - d. Osobní zkušeností
 - e. Jiný
6. Znáte nějakou konkrétní extremistickou skupinu?
- a. Ano
 - b. Ne

7. Dokážete zařadit jednotlivá extremistická hnutí podle pravolevé osy (rozdělení na klasickou „pravici“ a „levici“)? Pokuste se o to v níže uvedených příkladech. Postačí u názvu skupiny naznačit P pro pravici a L pro levici.
- Ano, mám přehled o všech extremistických skupinách, hnutích a organizacích a dokážu je zařadit podle pravolevé osy.
 - Mám přehled o základních extr. skupinách a tyto dokážu správně zařadit.
 - Mám jakousi představu o pravolevé ose, ale nevím, které skupiny do patřičné oblasti patří.
 - Nemám ponětí, co to pravolevá osa znamená (respektive co znamená rozdělení na pravici a levici)

Příklady extremistických seskupení:

Militantní ekologové	Anti-antifa
Combat 18	Antifa
Redskins	Blood and Honour Division Bohemmia
SHARP	Bohemia Hammer Skins
Nacionalisté	Punks
Technaři	Squateři

8. Obáváte se extremismu (je důležité nezaměňovat terorismus za extremismus)?
- Ano
 - Ne
9. Jaké extremistické spektrum ve vás spíše budí větší obavu? Pro větší představu jsou v závorkách uvedeny příklady z obou frakcí.
- Pravice (neonacističtí skinheads)
 - Levice (anarchisté)

10. Je pro Vás extremismus symbolem pro násilí?
- a. Ano
 - b. Ne
11. Považujete kriminalitu za nezbytnou součást extremismu, respektive jeho projevu?
- a. Ano
 - b. Ne
12. Považujete za správné, když někdo prosazuje své názory pomocí násilí?
- a. Ano, s takovýmto jednáním plně souhlasím
 - b. V některých případech to považuji za zcela správnou metodu.
 - c. S takovýmto jednáním naprosto nesouhlasím.
13. Zaregistroval/a jste ve vašem bydlišti nějaké sympatizanty extremistických skupin, případně jejich aktivity?
- a. Ano
 - b. Ne
14. Nechal/a byste se zlákat k členství do některé extremistické skupiny, kdyby Vás tito přímo oslovili?
- a. Domnívám se, že ne
 - b. Domnívám se, že ano. Je potřeba něco udělat se současnou situací v našem státě a samotný jedinec jen těžko dosáhne změny.
15. Uvažoval/a jste již někdy o vstupu do extremistické skupiny?
- a. Ano
 - b. Ne

16. Domníváte se, že v ČR existují právní normy, specializující se přímo na extremismus, extremisty a jejich projevy?
- a. Ano
 - b. Ne
17. V jakém věkovém rozmezí se podle Vás pohybují pachatelé trestné činnosti s extremistickým podtextem?
- a. 10-14 let
 - b. 15-17 let
 - c. 18-20 let
 - d. 21-29 let
 - e. 30-39 let
 - f. Jinak
18. Jaké nejvyšší vzdělání přisuzujete většině pachatelů trestných činů s extremistickým podtextem?
- a. Základní
 - b. Středoškolské
 - c. Vyšší odborné
 - d. Vysokoškolské
19. Z jakých důvodů se lidé v extremistickém hnutí sdružují? Zde můžete zaškrtnout více možností, ale důvod, který považujete za hlavní podtrhněte.
- a. Nedostatek jiných volnočasových aktivit
 - b. Vliv vrstevnické skupiny, snaha začlenit se do ní
 - c. Přesvědčení o správnosti smýšlení tohoto hnutí
 - d. Jinak

20. Jaká prognóza do budoucnosti pro extremismus se Vám jeví nejpříjemnější?

- a. Extremismus je výdobytek moderní doby a bude se neustále rozrůstat.
- b. Stav extremismu je u nás již několik let na stejné úrovni (co do počtu a geografické orientace) a předpokládám, že tomu tak bude i nadále.
- c. Extremismus považuji za překonanou hrozbu a příliš se ho v budoucnu neobávám. Spíše myslím, že sám zanikne.
- d. Jinak

21. Potřebují extremistické skupiny na svou činnost finanční prostředky? Kde je získávají? (stručně naznačte)

.....
.....
.....
.....
.....

Příloha 9: Vyhodnocení dotazníku

Ot. č.	Muži-celkem		Ženy-celkem		Celkem		Muži		Ženy	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1a	64	51,6	0	0	64	51,6	64	100	0	0
b	0	0	60	48,4	60	48,4	0	0	60	100
2a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	11	8,87	11	8,87	22	17,7	11	17,2	11	18,3
c	25	20,2	23	18,5	48	38,7	25	39,1	23	38,3
d	28	22,6	26	21	54	43,5	28	43,8	26	43,3
3a	9	7,26	15	12,1	24	19,4	9	14,1	15	25
b	53	42,7	43	34,7	96	77,4	53	82,8	43	71,7
c	2	1,61	2	1,61	4	3,23	2	3,13	2	3,33
4a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	5	4,03	3	2,42	8	6,45	5	7,81	3	5
c	50	40,3	50	40,3	100	80,6	50	78,1	50	83,3
d	8	6,45	7	5,65	15	12,1	8	12,5	7	11,7
e	1	0,81	0	0	1	0,81	1	1,56	0	0
5a	51	41,1	53	42,7	104	83,9	51	79,7	53	88,3
b	25	20,2	3	2,42	28	22,6	25	39,1	3	5
c	5	4,03	4	3,23	9	7,26	5	7,81	4	6,67
d	11	8,87	0	0	11	8,87	11	17,2	0	0
e	12	9,68	0	0	12	9,68	12	18,8	0	0
6a	42	33,9	35	28,2	77	62,1	42	65,6	35	58,3
b	22	17,7	25	20,2	47	37,9	22	34,4	25	41,7
7a	3	2,42	1	0,81	4	3,23	3	4,69	1	1,67
b	4	3,23	6	4,84	10	8,06	4	6,25	6	10
c	44	35,5	30	24,2	74	59,7	44	68,8	30	50
d	13	10,5	23	18,5	36	29	13	20,3	23	38,3
8a	28	22,6	43	34,7	71	57,3	28	43,8	43	71,7
b	36	29	17	13,7	53	42,7	36	56,3	17	28,3
9a	50	40,3	48	38,7	98	79	50	78,1	48	80
b	14	11,3	12	9,68	26	21	14	21,9	12	20
10a	63	50,8	58	46,8	121	97,6	63	98,4	58	96,7
b	1	0,81	2	1,61	3	2,42	1	1,56	2	3,33
11a	38	30,6	46	37,1	84	67,7	38	59,4	46	76,7
b	26	21	14	11,3	40	32,3	26	40,6	14	23,3
12a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	5	4,03	1	0,81	6	4,84	5	7,81	1	1,67
c	59	47,6	59	47,6	118	95,2	59	92,2	59	98,3
13a	20	16,1	27	21,8	47	37,9	20	31,3	27	45
b	44	35,5	33	26,6	77	62,1	44	68,8	33	55
14a	64	51,6	60	48,4	124	100	64	100	60	100
b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	64	51,6	60	48,4	124	100	64	100	60	100

16a	55	44,4	36	29	91	73,4	55	85,9	36	60
b	9	7,26	24	19,4	33	26,6	9	14,1	24	40
17a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	6	4,84	10	8,06	16	12,9	6	9,38	10	16,7
c	5	4,03	11	8,87	16	12,9	5	7,81	11	18,3
d	51	41,1	37	29,8	88	71	51	79,7	37	61,7
e	1	0,81	0	0	1	0,81	1	1,56	0	0
f	1	0,81	2	1,61	3	2,42	1	1,56	2	3,33
18a	7	5,65	6	4,84	13	10,5	7	10,9	6	10
c	56	45,2	48	38,7	104	83,9	56	87,5	48	80
d	1	0,81	5	4,03	6	4,84	1	1,56	5	8,33
e	0	0	1	0,81	1	0,81	0	0	1	1,67
19a	18	14,5	26	21	44	35,5	18	28,1	26	43,3
b	41	33,1	51	41,1	92	74,2	41	64,1	51	85
c	38	30,6	16	12,9	54	43,5	38	59,4	16	26,7
d	8	6,45	0	0	8	6,45	8	12,5	0	0
20a	10	8,06	42	33,9	52	41,9	10	15,6	42	70
b	51	41,1	16	12,9	67	54	51	79,7	16	26,7
c	3	2,42	0	0	3	2,42	3	4,69	0	0
d	0	0	2	1,61	2	1,61	0	0	2	3,33